

mulier instituut

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

ECONOMISCHE
HOGESCHOOL
TILBURG

Contributiemonitor 2021/2022

Contributies Nederlandse sportverenigingen

Arjen Davids

Paul Hover

Met medewerking van:

Jelle Schoemaker

Bertrik Berfelo

Bart van Bezooijen

Monique van Rooijen

Contributiemonitor 2021/2022

Contributies Nederlandse sportverenigingen

Mogelijk gemaakt met financiële steun van het ministerie van VWS

Arjen Davids (Mulier Instituut)
Paul Hover (Mulier Instituut)

M.m.v.
Jelle Schoemaker (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)
Bertrik Berfelo (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)
Bart van Bezooijen (Fontys Economische Hogeschool Tilburg)
Monique van Rooijen (Fontys Economische Hogeschool Tilburg)

© Mulier Instituut
Utrecht, juli 2022

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Betaalbaarheid van sport	4
1.2	Doel	4
1.3	Aanpak	4
1.4	Leeswijzer	7
2.	Contributies van sportverenigingen	8
2.1	Kernresultaten	8
2.2	Basketbal	12
2.3	Korfbal	17
2.4	Paardensport	23
2.5	Rugby	28
2.6	Tennis	34
2.7	Voetbal	40
2.8	Conclusie	46
3.	Bondsafdrachten	47
4.	Conclusie	49
	Referenties	51
	Bijlage 1 Steekproefomvang sportverenigingen	52
	Bijlage 2 Contributies per sporttak naar provincie	54
	Bijlage 3 Steekproefomvang sportverenigingen naar gemeentekennmerken	55
	Bijlage 4 Krimp- en anticipeergebieden	57
	Bijlage 5 NUTS-1-regio's	58
	Bijlage 6 Bondsafdrachten	59
	Bijlage 7 Storerings	61

1. Inleiding

1.1 Betaalbaarheid van sport

De betaalbaarheid van het sportaanbod en het faciliteren en stimuleren van sportdeelname zijn al jaren belangrijke aandachtspunten in beleidsagenda's, onder andere van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en gemeenten. De betaalbaarheid van het sportaanbod wordt bepaald door het kostenplaatje (aanbodkant) en het vrij besteedbaar inkomen van de sportconsument (vraagkant). Voorliggende studie over contributies van sportverenigingen richt zich vooral op aspecten van de aanbodkant. Een stijging van de verenigingscontributie raakt consumenten in hun portemonnee en kan de inclusiviteit van sport bedreigen: het idee dat iedereen moet kunnen meedoen en dat de prijs geen belemmering voor sportdeelname mag zijn.

Tegen deze achtergrond is het van belang in kaart te brengen hoe de contributies zich ontwikkelen. Daarvoor zijn het Mulier Instituut en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) in 2016 gestart met een onderzoek waarin dit jaarlijks wordt gemonitord. In 2019 is Fontys Economische Hogeschool Tilburg (Fontys) met de opleiding SPECO Sportmarketing bij het onderzoeksteam aangesloten.

Voorliggend rapport is het verslag van de zesde meting en gaat over het seizoen 2021/2022. De dataverzameling heeft plaatsgevonden in het seizoen van de (invoering van de) coronamaatregelen (september 2021-april 2022). Eerder werd gerapporteerd over de seizoenen 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 en 2020/2021 (Davids et al., 2017; Davids et al., 2019a; Davids et al., 2019b, Davids et al., 2020, Davids & Hover, 2021a). Vanaf 2021 wordt voor de overzichtelijkheid separaat gerapporteerd over de contributies en toegangsprijzen van ijsbanen, klim- en boulderhallen en zwembaden. De toegangsprijzen worden weergegeven in de toegangsprijzmonitor en zijn gepubliceerd over de seizoenen 2020/2021 en 2021/2022 (Davids & Hover, 2021b, Davids & Hover, 2022).

1.2 Doel

Doel van de contributiemonitor is om op een eenduidige en overzichtelijke manier jaarlijks de contributies in de Nederlandse sport te volgen. De informatie die dit oplevert kan gebruikt worden als input voor beleidsvorming om de inclusiviteit van sportdeelname te bevorderen.

1.3 Aanpak

Voor deze meting zijn de contributies van sportverenigingen over het seizoen 2021/2022 in zes takken van sport geregistreerd: basketbal, korfbal, paardensport, rugby, tennis en voetbal. Voor een deel van de verenigingen die deze takken van sport aanbieden kunnen de contributies van 2021/2022 worden vergeleken met voorgaande jaren (tabel 1.1). De bondsafdrachten worden sinds 2017/2018 jaarlijks gemonitord.

Tabel 1.1 In kaart gebrachte contributies van sportverenigingen en bondsinkomsten/-afdrachten naar seizoen

Sport	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Atletiek	x		x		x	
Handbal	x		x		x	
Hockey	x		x		x	
Volleybal*	x		x			
Voetbal	x	x	x	x	x	x
Golf			x		x	
Tafeltennis			x		x	
Handboogschieten			x		x	
Schaatsen/skeelers					x	
Toerfietsen					x	
Wandelen					x	
Tennis	x	x		x		x
Basketbal		x		x		x
Korfbal		x		x		x
Rugby		x		x		x
Paardensport						x
Bondsinkomsten			x	x		
Bondsafdrachten		x	x	x	x	x

* Volleybal wordt vanaf 2020/2021 niet meegenomen, omdat uit eerdere metingen gebleken is dat een goede meting voor deze sport lastig is, vanwege verschillende contributievormen.

Voor vijf van de zes sporten is gepoogd van alle verenigingen de contributie in kaart te brengen. Alleen bij voetbal is dit niet nagestreefd vanwege het grote aantal verenigingen in Nederland. De contributies zijn van ruim de helft van de sportverenigingen (57%) in de genoemde takken van sport in kaart gebracht (tabel 1.2). Dit is 16 procent van alle sportverenigingen die bij NOC*NSF zijn aangesloten. Van tennisverenigingen is het hoogste aandeel contributies verkregen (86%), bij voetbal het laagste (38%). Bij paardensportverenigingen zijn alle rijverenigingen opgezocht, maar is de contributie bij minder dan de helft van de verenigingen gevonden (44%). Voor de paardensport zijn tarieven van maneges buiten beschouwing gelaten (bijvoorbeeld voor lessen en het stallen van een paard). In bijlage 1 wordt de steekproef van de sportverenigingen per provincie of NUTS-1-regio (zie bijlage 5 voor de NUTS-1-regioverdeling) weergegeven.

Tabel 1.2 Geanalyseerde sportverenigingen voor contributies naar sporttak in 2021/2022 (in absolute aantallen en procenten)

	Aantal verenigingen seizoen 2021/2022 voor contributiemonitor	Aantal verenigingen NOC*NSF in 2021*	Dekkings- percentage
Basketbal	226	307	74%
Korfbal	355	467	76%
Paardensport	467	1.055	44%
Rugby	72	96	75%
Tennis	1.437	1.668	86%
Voethal	1.102	2.880	38%
Totaal sportverenigingen contributiemonitor 2020/2021	3.659	6.473	57%
Totaal NOC*NSF in 2021*		22.600	16%

* Bron: NOC*NSF, 2021. Bewerking: Mulier Instituut.

De contributie is zo goed mogelijk voor drie leeftijdsgroepen in kaart gebracht: pupillen (richtleeftijd 8 jaar), junioren (richtleeftijd 16 jaar) en senioren (richtleeftijd 35 jaar). De bondsafdrachten zijn opgezocht op de websites van sportbonden. De data zijn onder meer verrijkt met CBS-data op gemeenteniveau (onder andere stedelijkheid, inwoneraantal en gemiddeld jaarinkomen per inwoner).

Bij de contributie is gepoogd zoveel mogelijk de ‘kale’ contributie aan te houden: extra trainingen, afkoop van vrijwilligerswerk en eventuele andere additionele kosten worden niet meegenomen. Als er geen ‘kale’ contributie is (maar bijvoorbeeld alleen contributies inclusief trainingen en bondsafdracht), is de contributie zoals op de website vermeld overgenomen (inclusief mogelijke extra’s). Zo is het bijvoorbeeld niet uitgesloten dat soms wasgeld of huur van de kleding is meegenomen. Met name bij de vergelijking van contributies tussen sporttakken is het zaak hier bij de interpretatie rekening mee te houden.

In dit rapport worden gemiddelde contributies gepresenteerd. Bij de gemiddelde contributie van verenigingen in één tak van sport is geen rekening gehouden met de grootte van de sportvereniging in termen van aantal leden. De gemiddelde contributie van een vereniging met een relatief klein ledental weegt in het gemiddelde even zwaar mee als de contributie van een vereniging met relatief veel leden.

Het achterhalen en registreren van de contributies is uitgevoerd door studenten van de HAN (Sport en Bewegen) en Fontys en door stagiaires van het Mulier Instituut, grotendeels via internetonderzoek (websites van sportverenigingen). De verkregen data zijn door professionals van het Mulier Instituut, de HAN en Fontys op kwaliteit gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd.

Wij willen graag alle betrokkenen bedanken voor hun medewerking aan de dataverzameling. Het gaat hierbij om tweedejaarsstudenten van de opleidingen SPECO Sportmarketing en de Johan Cruijff Academy van Fontys, de studenten van de Minor Sport & Economie van de Sportkunde-opleiding van de HAN en stagiaires van het Mulier Instituut.

Kanttekeningen

Omdat de resultaten die betrekking hebben op contributies van sportverenigingen deels gebaseerd zijn op steekproeven, moet rekening gehouden worden met marges rond de uitkomsten. Daarnaast is het mogelijk dat de op de websites gepresenteerde contributies niet de meest actuele zijn, waardoor dus wat ‘vertraging’ zit in stijging van de geregistreerde contributies. Een derde kanttekening is dat het voorstelbaar is dat vooral de contributies van kleine verenigingen ontbreken, omdat zij waarschijnlijk minder vaak over een website beschikken. Een vierde kanttekening is dat de steekproefomvang bij enkele

sporten door de jaren heen is uitgebreid, wat invloed kan hebben op de vergelijking. In deze rapportage worden in de kaarten de contributies van regio's met minder dan vier waarnemingen niet getoond (zie bijlage 2 voor een overzicht van alle gemiddelde contributies). Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de steekproeven.

Toelichting uitsplitsingen

De gemiddelde contributies per sport zijn uitgesplitst naar kenmerken, zoals de mate van stedelijkheid. Deze kenmerken zijn gebaseerd op de kenmerken van de gemeente waar de desbetreffende sportvereniging is gevestigd. Andere relevante informatie over de kenmerken is:

- Nederland kent twintig krimp- en anticipeergebieden. De krimpgebieden zijn de gebieden waar de bevolkingskrimp het sterkst is. In de anticipeergebieden is de verwachting dat de bevolkingsomvang in de toekomst krimpt. De krimp- en anticipeergebieden zijn voornamelijk te vinden in de noordelijke provincies en in Limburg (bijlage 4).
- De consumentenprijsindex (CPI) geeft de inflatie weer als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode in het jaar daarvoor. In deze rapportage is gebruikgemaakt van een CPI van 1,7 procent in 2017 (januari 2017 t.o.v. januari 2016), 1,5 procent in 2018 (januari 2018 t.o.v. januari 2017), 2,2 procent in 2019 (januari 2019 t.o.v. januari 2018), 1,8 procent in 2020 (januari 2020 t.o.v. januari 2019), 1,6 procent in 2021 (januari 2021 t.o.v. januari 2020) en 6,4 procent in 2022 (januari 2022 t.o.v. januari 2021). Deze informatie is verkregen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
- Onder een persoon met een Nederlandse achtergrond wordt een persoon verstaan van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, ongeacht het land waar die persoon zelf is geboren.
- Data over het opleidingsniveau zijn afkomstig van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. Het gaat bij deze enquête om een steekproef van de Nederlandse bevolking van zo'n 40.000 respondenten.

Gevolgen coronamaatregelen

De data voor dit onderzoek hebben betrekking op de periode dat het coronavirus in Nederland rondwaarde. Bij de vorige rapportage over deze sporten, over het seizoen 2019/2020, was dit nog niet het geval. Zie voor meer informatie over de gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector de vierde [Monitor Sport en corona](#) (Pulles, Van Eldert & Van der Poel, 2021).

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat over de contributies van sportverenigingen in zes takken van sport (basketbal, korfbal, paardensport, rugby, tennis en voetbal). In hoofdstuk 3 worden de bondsafdrachten weergegeven. Tot besluit wordt in hoofdstuk 4 de conclusie verwoord.

2. Contributies van sportverenigingen

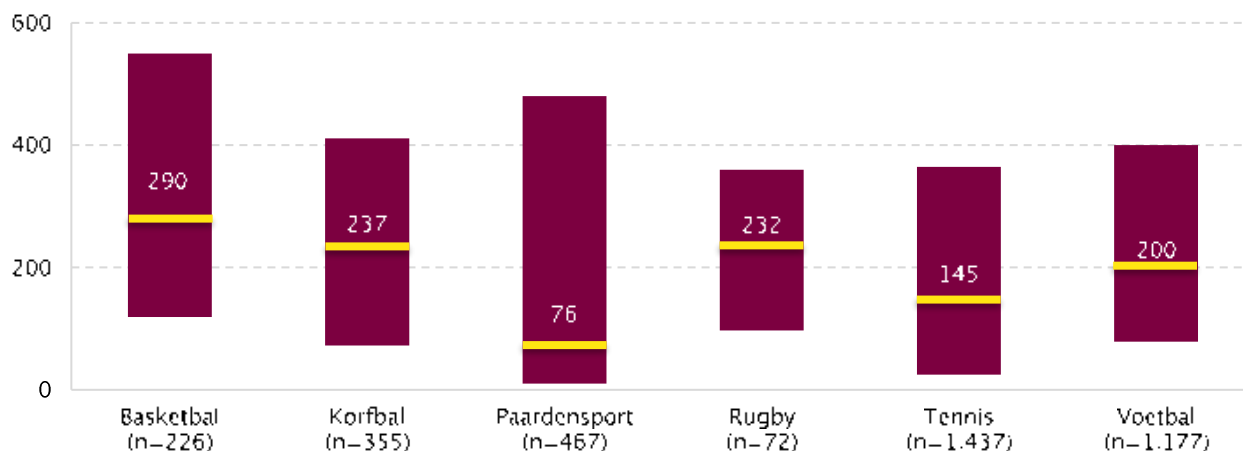
In dit hoofdstuk staan de contributies van sportverenigingen in zes takken van sport centraal. De kernresultaten komen eerst aan bod. Van vijf takken van sport zijn de contributies voor drie of meer seizoenen in beeld gebracht: basketbal, korfbal, rugby, tennis en voetbal (zie ook tabel 1.1 in het voorgaande hoofdstuk). Voor paardensportverenigingen is de contributie voor de eerste keer in kaart gebracht. Vervolgens wordt per tak van sport nader op de contributies ingezoomd en wordt onder andere gekeken naar verenigingen in verschillende regio's.

2.1 Kernresultaten

Contributies leeftijdsgroepen vergeleken

In het seizoen 2021/2022 was de gemiddelde contributie voor senioren het hoogst voor basketbal (290 euro) en het laagst voor paardensport (76 euro). Bij paardensport (en tennis) komt dit omdat de 'kale contributie' (zie ook hoofdstuk 1) vaker voorkomt dan bij andere sporten. Bij basketbal en voetbal is dit bijvoorbeeld minder vaak het geval: daar is alleen een 'all-in-contributie', inclusief trainingen en wedstrijden. Dit is belangrijk bij de interpretatie van de resultaten. Bij paardensport is de grootste spreiding in de hoogte van de contributie (verschil hoogste en laagste) te zien. Bij rugby is die het kleinst (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Gemiddelde (streep), laagste en hoogste jaarlijkse contributie naar sporttak voor senioren in 2021/2022 (in euro's)

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

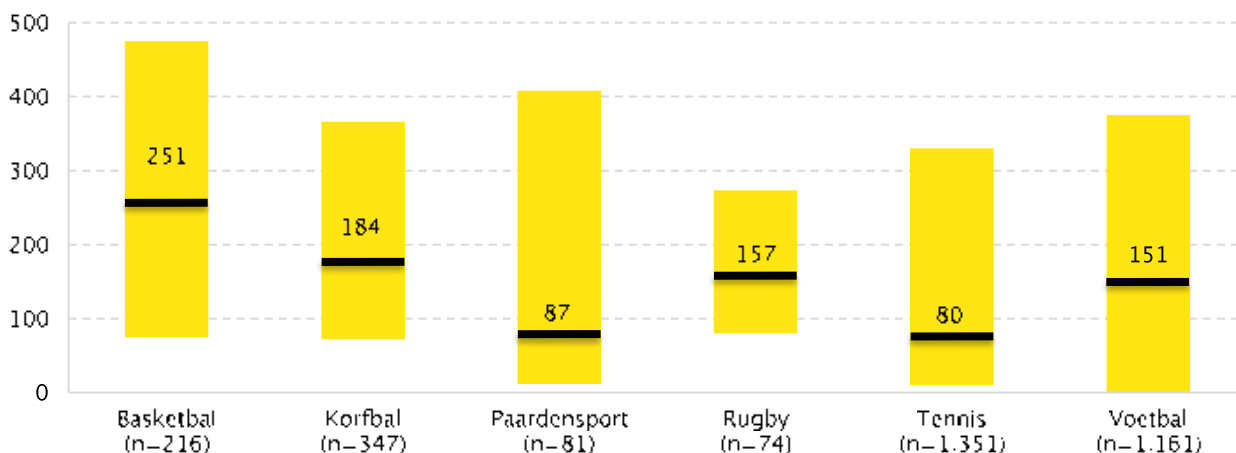
Toelichting: de standaarddeviatie bij basketbal is 74, bij korfbal 60, bij paardensport 77, bij rugby 56, bij tennis 43 en bij voetbal 50.

De standaarddeviatie is de maat voor de spreiding en geeft aan in hoeverre de in kaart gebrachte contributies (waarden) afwijken van het gemiddelde. Ervan uitgaande dat de data normaal verdeeld zijn, betekent dit dat 68 procent van de contributies tussen het gemiddelde en één standaarddeviatie liggen.

Voor junioren wordt de hoogste gemiddelde contributie ook genoteerd bij basketbal (251 euro) en de laagste bij tennis (80 euro), gevolgd door paardensport (87 euro). Bij basketbal, op de voet gevolgd door paardensport en daarna voetbal, is de grootste spreiding in de hoogte van de contributie (verschil hoogste en laagste) te zien. Bij rugbyverenigingen is die het kleinst (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Gemiddelde (streep), laagste en hoogste jaarlijkse contributie naar sporttak voor junioren in 2021/2022 (in euro's)

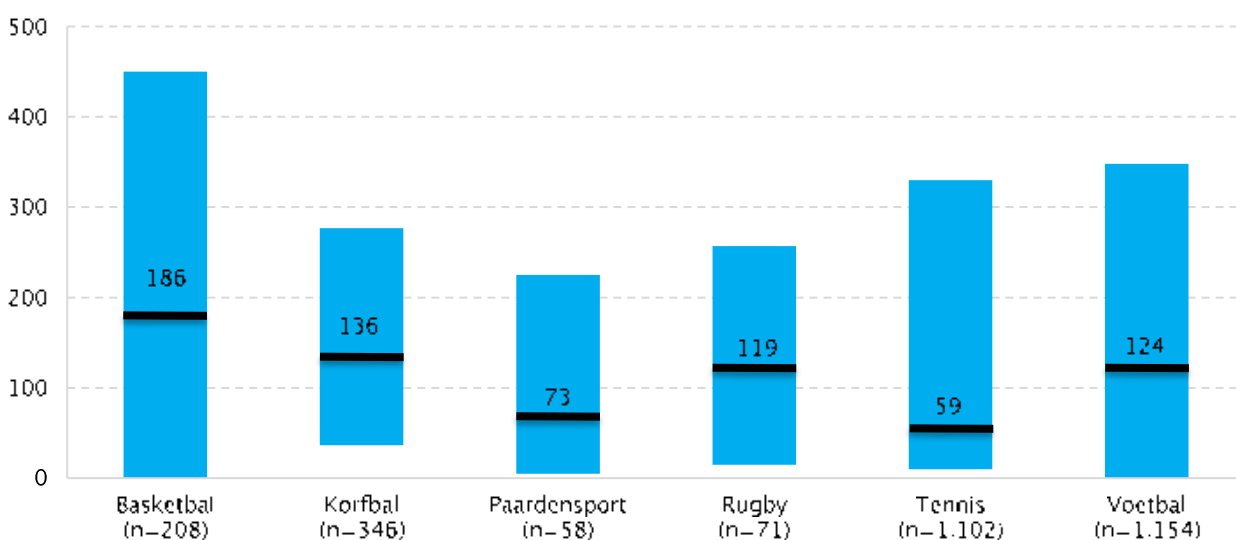

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Toelichting: de standaarddeviatie bij basketbal is 69, bij korfbal 52, bij paardensport 98, bij rugby 40, bij tennis 35 en bij voetbal 50.

Wat betreft pupillen wordt de hoogste gemiddelde contributie ook gevraagd door basketbalverenigingen (186 euro) en de laagste door tennisverenigingen (59 euro), gevolgd door paardensport (73 euro). De grootste spreiding in de hoogte van de contributie is bij de pupillen bij basketbal te zien, gevolgd door voetbal en tennis. Bij paardensport, korfbal en rugby is deze het kleinst (figuur 2.3).

Figuur 2.3 Gemiddelde (streep), laagste en hoogste jaarlijkse contributie naar sporttak voor pupillen in 2021/2022 (in euro's)

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Toelichting: de standaarddeviatie bij basketbal is 60, bij korfbal 40, bij paardensport 94, bij rugby 40, bij tennis 33 en bij voetbal 48.

Voor de sporten met contributies over meerdere seizoenen zijn bij korfbal, rugby, tennis en voetbal de gemiddelde contributies voor senioren afgenomen (tabel 2.1). Met inflatiecorrectie is hier een afname van 4 tot 12 procent zichtbaar. Dit laat zien dat de contributies bij deze sporten de inflatie niet volgen en ongeveer gelijk blijven of (licht) stijgen. Alleen bij basketbal is een lichte stijging (1%) met verrekening van de inflatie zichtbaar ten opzichte van 2017/2018.

Tabel 2.1 Gemiddelde jaarlijkse contributies sportverenigingen in vijf takken van sport voor senioren, vergelijking tussen 2021/2022 en eerdere jaren (in euro's en procenten)*

	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	Vershil 2021/2022 r.o.v. eerste gemeten seizoen met verrekening CPI
Basketbal	-	-	260	-	279	-	290	+ 1%
Korfbal	-	-	223	-	231	-	237	- 4%
Rugby	-	-	228	-	231	-	232	- 9%
Tennis	139	-	141	-	143	-	145	- 11%
Voetbal	-	197	189	207	199	200	200	- 12%

Bron: Contributiemonitor 2016/2017, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

* De steekproefomvang (n) van het seizoen 2021/2022 is in bijlage 1 te vinden.

Voor alle sporten met contributies over meerdere seizoenen (basketbal, korfbal, rugby, tennis en voetbal) zijn de gemiddelde contributies voor junioren met inflatiecorrectie afgenomen (tabel 2.2). Het gaat hierbij om een daling van 2 procent bij basketbal tot 13 procent bij tennis en voetbal. Over de verschillende jaren is de gemiddelde contributie zoals leden deze betalen ongeveer gelijk gebleven of (licht) gestegen.

Tabel 2.2 Gemiddelde jaarlijkse contributies sportverenigingen in vijf takken van sport voor junioren, vergelijking tussen 2021/2022 en eerdere jaren (in euro's en procenten)*

	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	Vershil 2021/2022 r.o.v. eerste gemeten seizoen met verrekening CPI
Basketbal	-	-	227	-	240	-	251	- 2%
Korfbal	-	-	171	-	177	-	184	- 3%
Rugby	-	-	153	-	155	-	157	- 8%
Tennis	78	-	79	-	82	-	80	- 13%
Voetbal	-	150	141	158	148	149	151	- 13%

Bron: Contributiemonitor 2016/2017, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

* De steekproefomvang (n) van het seizoen 2021/2022 is in bijlage 1 te vinden.

Voor de contributieontwikkeling door de jaren heen is bij de pupillen eenzelfde beeld zichtbaar als bij de junioren (tabel 2.3). De gemiddelde contributies voor basketbal-, korfbal-, rugby-, tennis- en voetbalpupillen zijn met inflatiecorrectie afgenomen, met een daling tussen de 2 en 7 procent bij basketbal, korfbal, rugby en voetbal. Bij tennis is een grotere daling zichtbaar, namelijk met 24 procent.

Tabel 2.3 Gemiddelde jaarlijkse contributies sportverenigingen in vijf takken van sport voor pupillen, vergelijking tussen 2021/2022 en eerdere jaren (in euro's en procenten)*

	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	Vershil 2021/2022 r.o.v. eerste gemeten seizoen met verrekening CPI
Basketbal	-	-	177	-	185	-	186	- 7%
Korfbal	-	-	126	-	130	-	136	- 2%
Rugby	-	-	115	-	120	-	119	- 7%
Tennis	-	-	65	-	64	-	59	- 24%
Voethal	-	-	116	129	121	121	124	- 4%

Bron: Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

* De steekproefomvang (n) van het seizoen 2021/2022 is in bijlage 1 te vinden.

2.2 Basketbal

De Nederlandse Basketball Bond was met 50.000 leden in 2021 de op negentien na grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bedraagt respectievelijk 290 euro, 251 euro en 186 euro (tabel 2.4).

De gemiddelde contributie van basketbalverenigingen stijgt naarmate de stedelijkheid en het inwoneraantal toenemen. Senioren betalen in zeer sterk stedelijke gemeenten gemiddeld 323 euro en in niet-stedelijke gemeenten gemiddeld 250 euro.

Tabel 2.4 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van basketbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=226)	Junioren (n=216)	Pupillen (n=208)
<i>Krimp- en anticiperregio</i>			
Krimpregio	273	230	176
Anticiperregio	-	-	-
Normaal	298	260	189
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	323	301	204
Sterk stedelijk	303	264	200
Matig stedelijk	-	-	-
Weinig stedelijk	264	222	164
Niet stedelijk	250	223	154
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	322	317	220
85.000-200.000	311	267	202
25.000-85.000	285	246	181
Minder dan 25.000	261	216	166
Gemiddelde contributie 2021/2022	290	251	186

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. **Bewerking:** Mulier Instituut.

Vergeleken met het seizoen 2017/2018 is de contributie voor senioren in 2021/2022 gemiddeld met 30 euro gestegen (tabel 2.5). Bij de junioren en pupillen is ook een stijging te zien, namelijk met respectievelijk 24 en 9 euro. Verrekend met de inflatie is de gemiddelde contributie bij senioren met 1 procent gestegen. Bij junioren is deze met 2 procent afgenomen en bij pupillen is de afname 7 procent.

Tabel 2.5 Vergelijking gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van basketbalverenigingen in 2017/2018, 2019/2020 en 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde contributie 2021/2022	290	251	186
Gemiddelde contributie 2019/2020	279	240	185
Gemiddelde contributie 2017/2018	260	227	177
Verschil 2021/2022 t.o.v. 2017/2018 met verrekening CPI	+ 1%	- 2%	- 7%

Bron: Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie lager is in gemeenten naarmate de gemeentelijke sportuitgaven per inwoner stijgen (tabel 2.6). Senioren betalen in gemeenten waar tot 50 euro aan gemeentelijke sportuitgaven per inwoner worden uitgegeven gemiddeld 302 euro, tegenover 280 euro in gemeenten waar de sportuitgaven per inwoner 80 euro of meer zijn. Deze relatie betekent niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband.

Tabel 2.6 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van basketbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

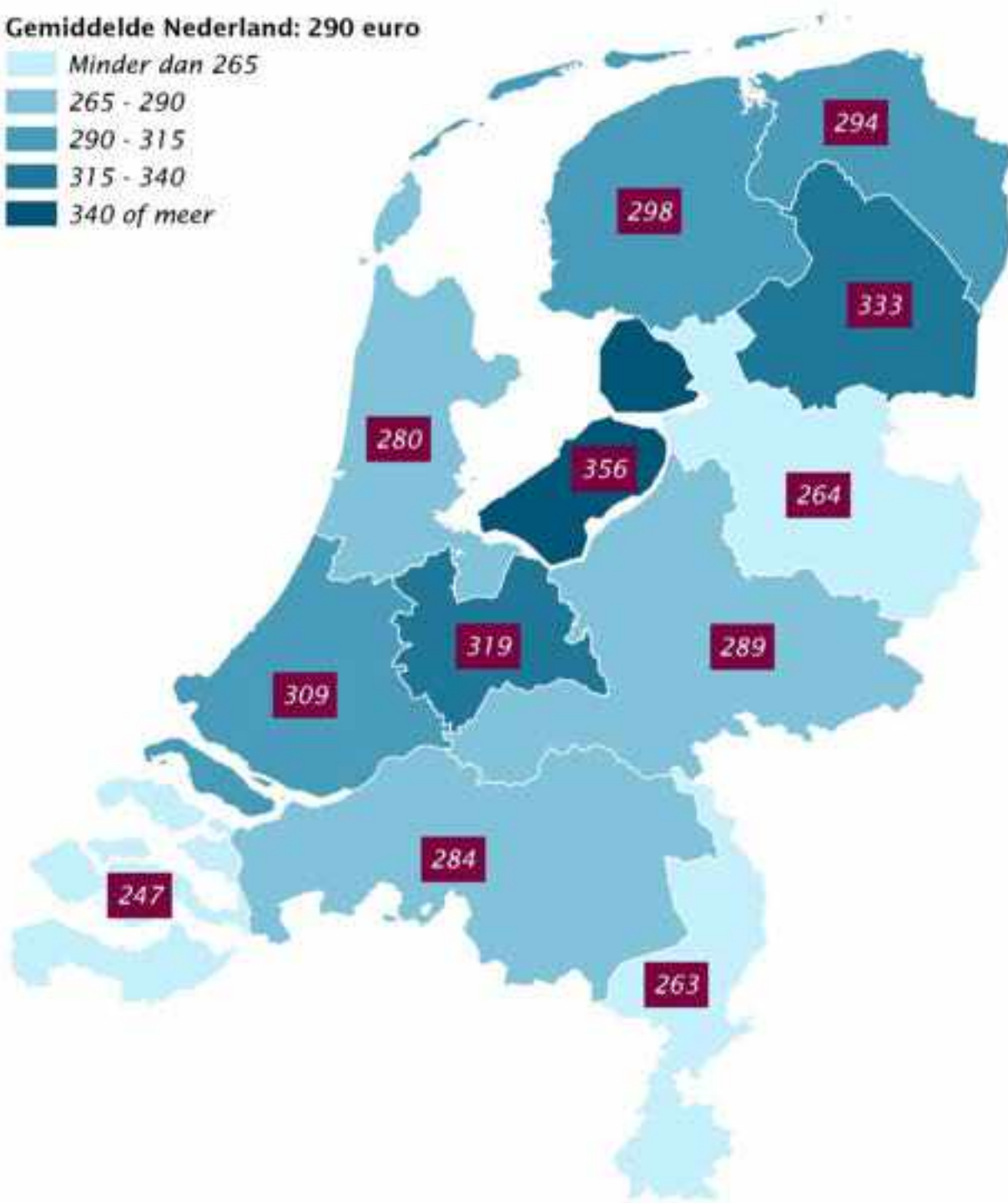
	Senioren (n=226)	Junioren (n=216)	Pupillen (n=208)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	302	257	190
50 tot 65 euro	289	246	187
65 tot 80 euro	288	254	173
80 euro of meer	280	245	193
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	-	-	-
Middel (23.000-25.000)	275	240	174
Hoog (> 25.000)	292	252	186
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	300	266	193
25 tot 30 procent	281	239	178
30 procent of meer	286	243	178
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	302	293	241
60 tot 80 procent NL achtergrond	320	281	199
80 tot 100 procent NL achtergrond	274	233	174
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	289	249	183
60 tot 70 procent	304	273	168
70 procent of meer	-	-	-
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	279	238	180
Hoger dan Nederlands gemiddelde	314	278	197
Gemiddelde contributie 2021/2022	290	251	186

Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.1 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van basketbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=226)

Gemiddelde Nederland: 290 euro

- Minder dan 265
- 265 - 290
- 290 - 315
- 315 - 340
- 340 of meer

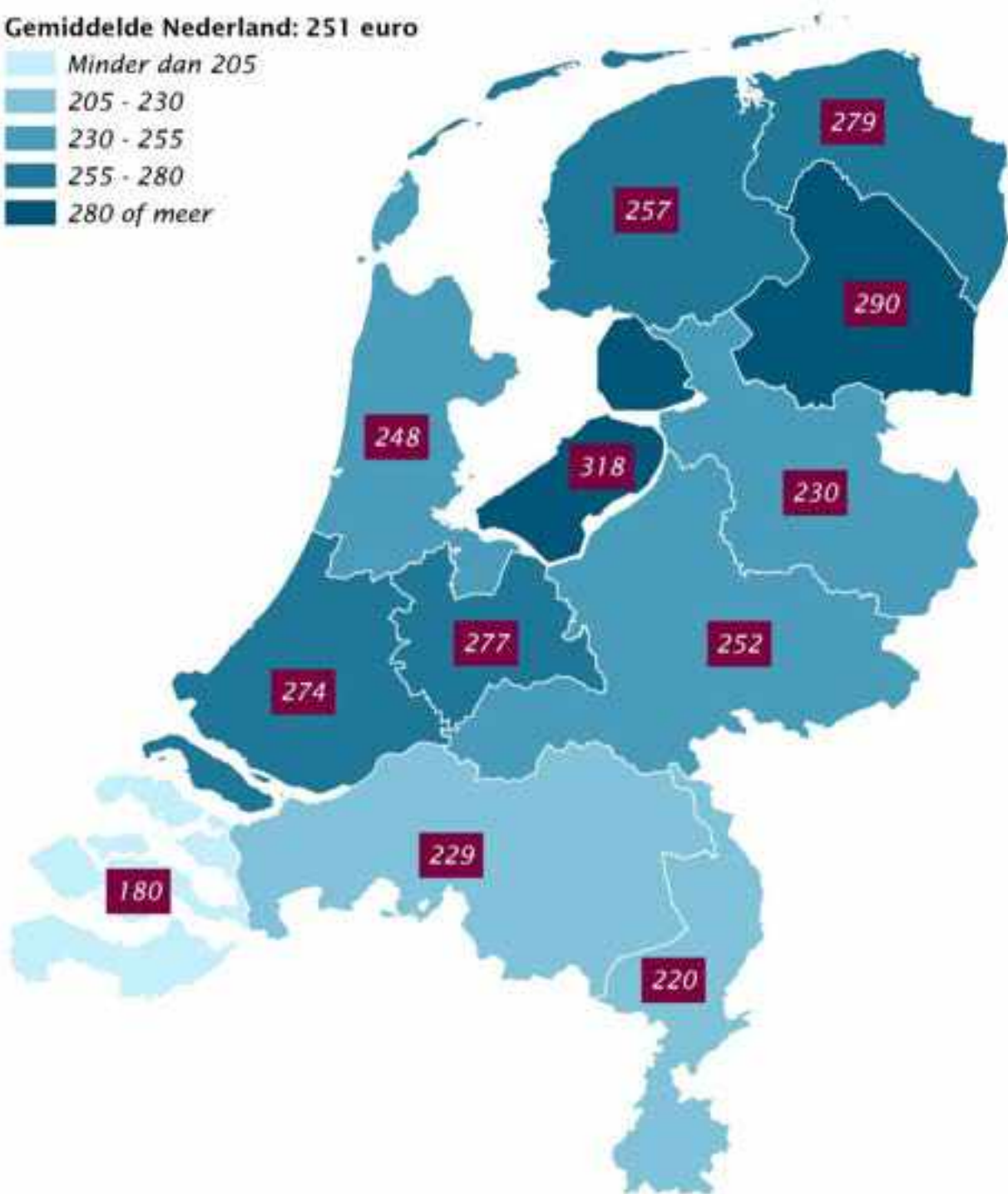

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.2 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor junoren van basketbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=216)

Gemiddelde Nederland: 251 euro

- Minder dan 205
- 205 - 230
- 230 - 255
- 255 - 280
- 280 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

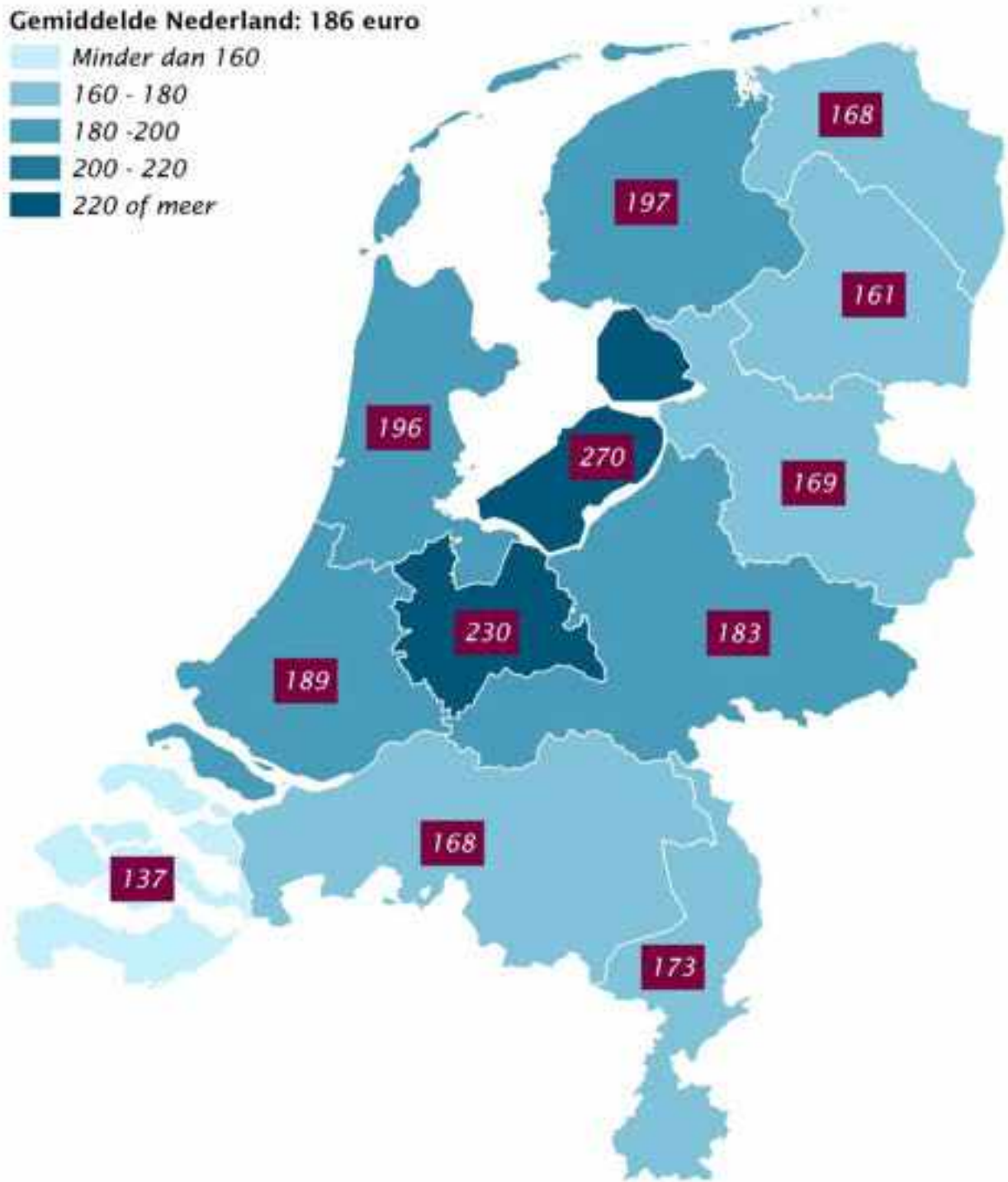
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.3 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van basketbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=208)

Gemiddelde Nederland: 186 euro

- Minder dan 160
- 160 - 180
- 180 - 200
- 200 - 220
- 220 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.3 Korfbal

De Koninklijke Nederlandse Korfbal Bond was met 80.000 leden in 2021 de op dertien na grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bedraagt respectievelijk 237 euro, 184 euro en 136 euro (tabel 2.7).

De gemiddelde contributie van korfbalverenigingen is in krimp- of anticipeerregio's (respectievelijk 189 en 210 euro voor senioren) lager dan in regio's waarin een normale bevolkingsontwikkeling is of wordt verwacht (245 euro voor senioren). Dit beeld is er ook voor junioren en pupillen. Ook neemt de gemiddelde contributie toe naarmate de stedelijkheid toeneemt.

Tabel 2.7 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van korfbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=355)	Junioren (n=347)	Pupillen (n=346)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>			
Krimpregio	189	141	100
Anticipeerregio	210	155	113
Normaal	245	193	142
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	266	221	159
Sterk stedelijk	258	201	148
Matig stedelijk	249	193	139
Weinig stedelijk	210	162	123
Niet stedelijk	194	142	107
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	259	208	151
85.000-200.000	260	210	151
25.000-85.000	230	176	130
Minder dan 25.000	215	170	128
Gemiddelde contributie 2021/2022	237	184	136

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Vergeleken met het seizoen 2017/2018 is de contributie voor senioren in 2021/2022 gemiddeld met 14 euro gestegen (tabel 2.8). Bij de junioren en pupillen is ook een stijging te zien, namelijk met respectievelijk 13 en 10 euro. Verrekend met de inflatie is de gemiddelde contributie bij senioren met 4 procent afgenomen, bij junioren met 3 procent en bij pupillen met 2 procent.

Tabel 2.8 Vergelijking gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van korfbalverenigingen in 2017/2018, 2019/2020 en 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde contributie 2021/2022	237	184	136
Gemiddelde contributie 2019/2020	231	177	130
Gemiddelde contributie 2017/2018	223	171	126
Verschil 2021/2022 t.o.v. 2017/2018 met verrekening CPI	- 4%	- 3%	- 2%

Bron: Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie hoger is in gemeenten naarmate het aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond lager is (tabel 2.9). Senioren betalen in gemeenten waar 80 tot 100 procent een Nederlandse achtergrond heeft 226 euro, tegenover 267 euro in gemeenten waar tot 60 procent een Nederlandse achtergrond heeft. Daarnaast is de gemiddelde contributie hoger in gemeenten waar het aandeel hoogopgeleiden hoger is dan het Nederlandse gemiddelde. Deze relaties betekenen niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband.

Tabel 2.9 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van korfbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

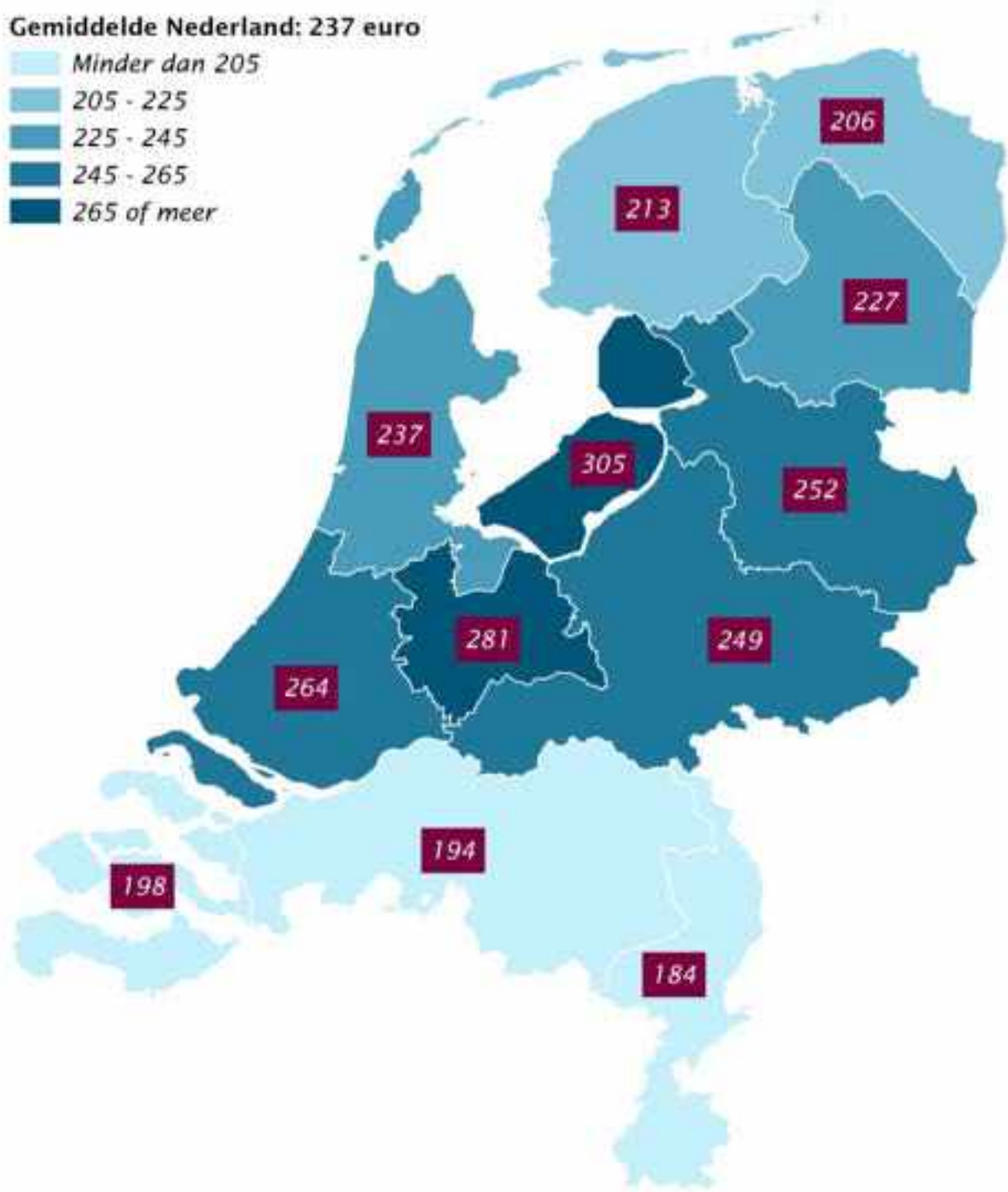
	Senioren (n=355)	Junioren (n=347)	Pupillen (n=346)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	246	195	146
50 tot 65 euro	234	182	132
65 tot 80 euro	229	179	130
80 euro of meer	246	188	140
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	165	133	91
Middel (23.000-25.000)	241	175	117
Hoog (> 25.000)	238	186	138
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	252	202	149
25 tot 30 procent	225	172	129
30 procent of meer	226	175	130
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	267	206	149
60 tot 80 procent NL achtergrond	257	211	154
80 tot 100 procent NL achtergrond	226	172	128
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	232	181	134
60 tot 70 procent	273	220	147
70 procent of meer	-	-	-
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	224	173	127
Hoger dan Nederlands gemiddelde	263	209	154
Gemiddelde contributie 2021/2022	237	184	136

Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.4 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van korfbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=355)

Gemiddelde Nederland: 237 euro

- Minder dan 205
- 205 - 225
- 225 - 245
- 245 - 265
- 265 of meer

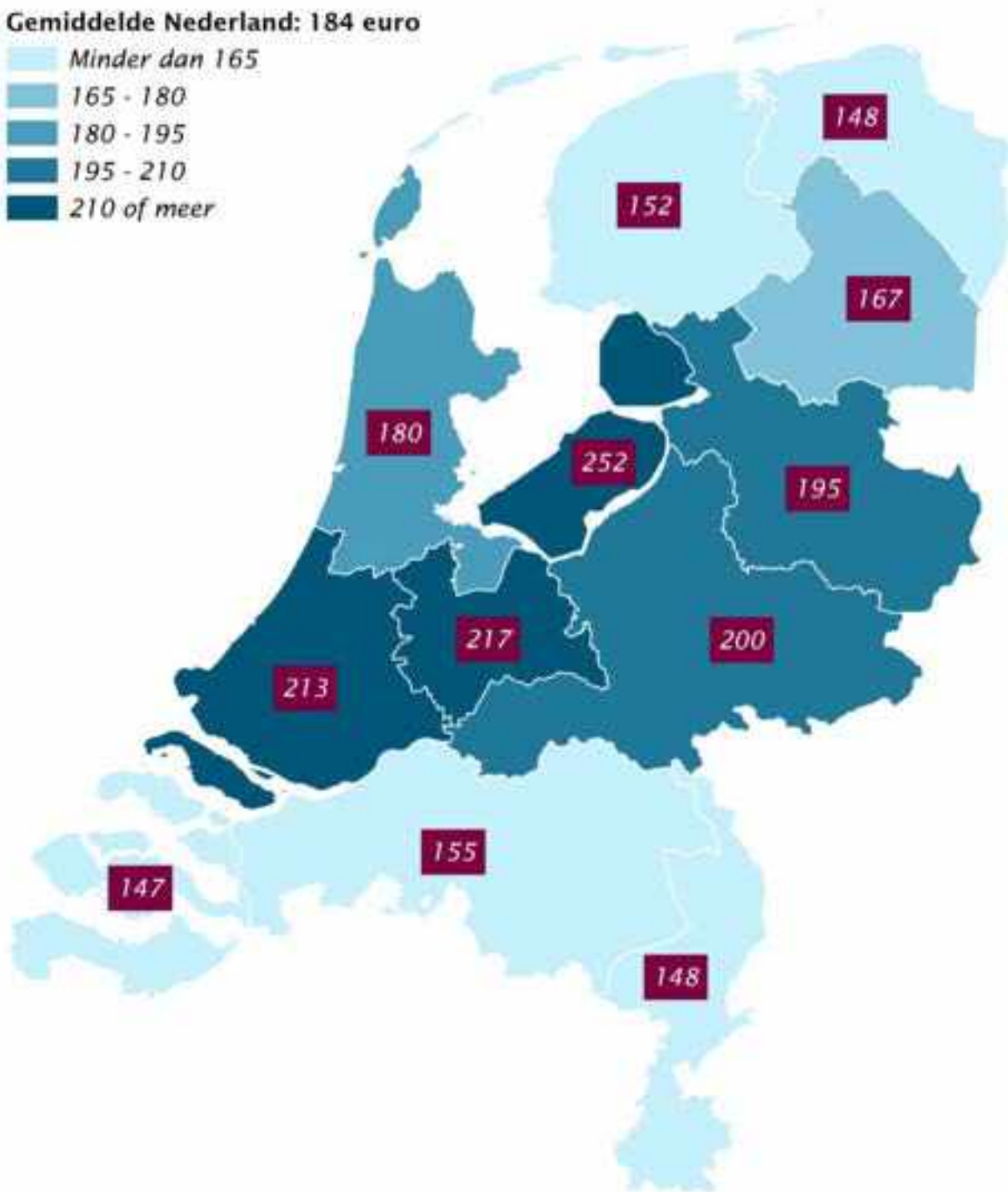

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.5 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor juniores van korfbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=347)

Gemiddelde Nederland: 184 euro

- Minder dan 165
- 165 - 180
- 180 - 195
- 195 - 210
- 210 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

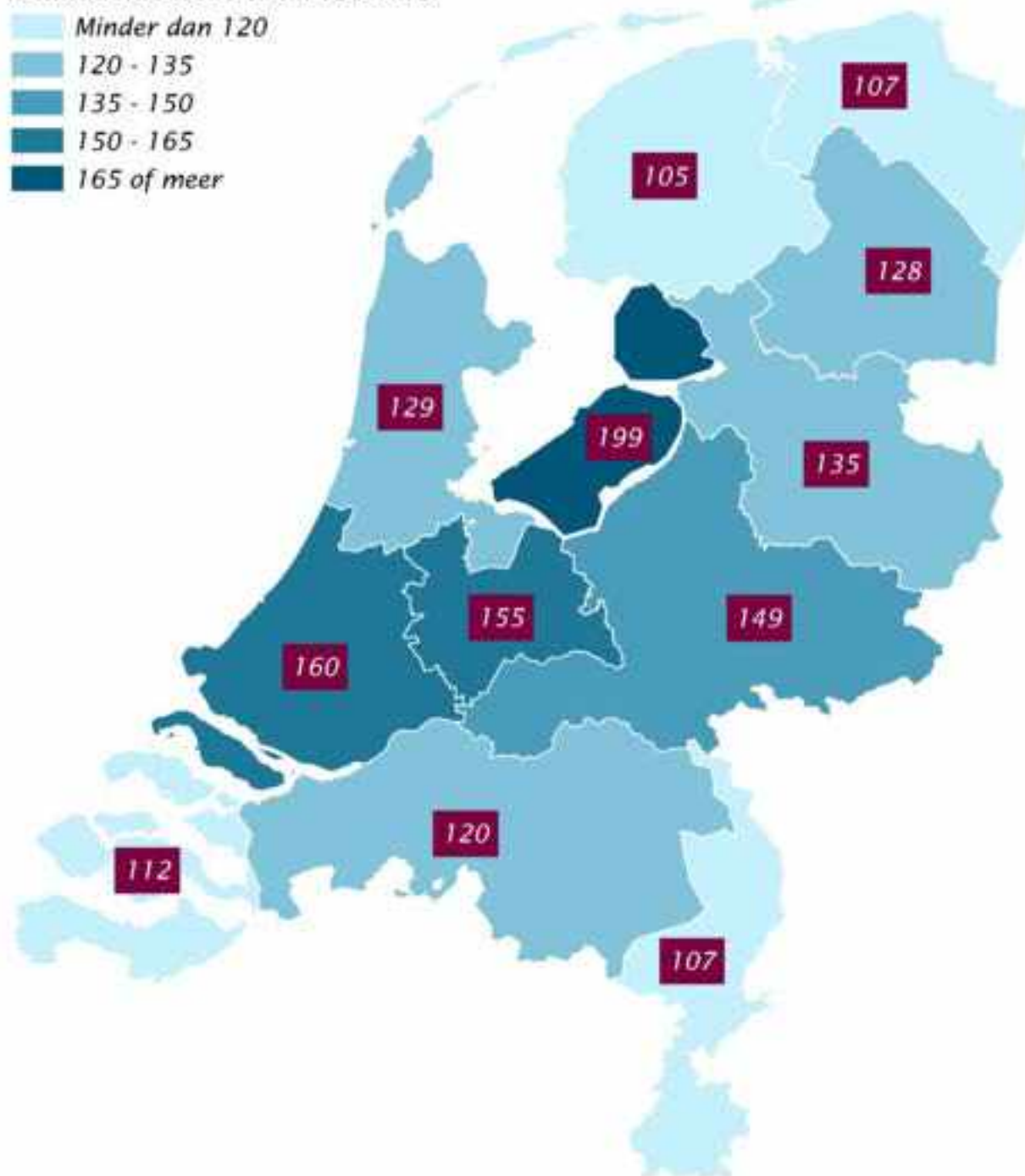
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.6 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van korfbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=346)

Gemiddelde Nederland: 136 euro

- Minder dan 120
- 120 - 135
- 135 - 150
- 150 - 165
- 165 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.4 Paardensport

De Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie was met 138.000 leden in 2021 de op acht na grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bij paardensportverenigingen bedraagt respectievelijk 76 euro, 87 euro en 73 euro (tabel 2.10).

De gemiddelde contributie van paardensportverenigingen is in krimp- of anticipeerregio's (respectievelijk 75 en 68 euro voor senioren) lager dan in regio's waarin een normale bevolkingsontwikkeling is of wordt verwacht (78 euro voor senioren). Dit beeld is er ook voor junioren en pupillen. De hoogste gemiddelde contributie voor senioren is te vinden in gemeenten met een zeer sterke stedelijkheid (96 euro) of groot inwoneraantal (116 euro in gemeenten met meer dan 200.000 inwoners).

Tabel 2.10 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van paardensportverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=467)	Junioren (n=81)	Pupillen (n=58)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>			
Krimpregio	75	–	–
Anticipeerregio	68	39	48
Normaal	78	98	80
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	96	57	20
Sterk stedelijk	70	111	122
Matig stedelijk	77	91	63
Weinig stedelijk	78	86	61
Niet stedelijk	74	73	83
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	116	57	20
85.000–200.000	65	49	58
25.000–85.000	75	98	89
Minder dan 25.000	82	81	68
Gemiddelde contributie 2021/2022	76	87	73

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie hoger is in gemeenten waar het aandeel hoogopgeleiden lager is dan het Nederlandse gemiddelde (tabel 2.11). Senioren betalen in gemeenten met een lager aandeel hoogopgeleiden dan het Nederlandse gemiddeld 79 euro contributie per seizoen. In gemeenten met een hoger aandeel hoogopgeleiden dan het Nederlandse gemiddelde is dit 69 euro. Deze relatie betekent niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband.

Tabel 2.11 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van paardensportverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

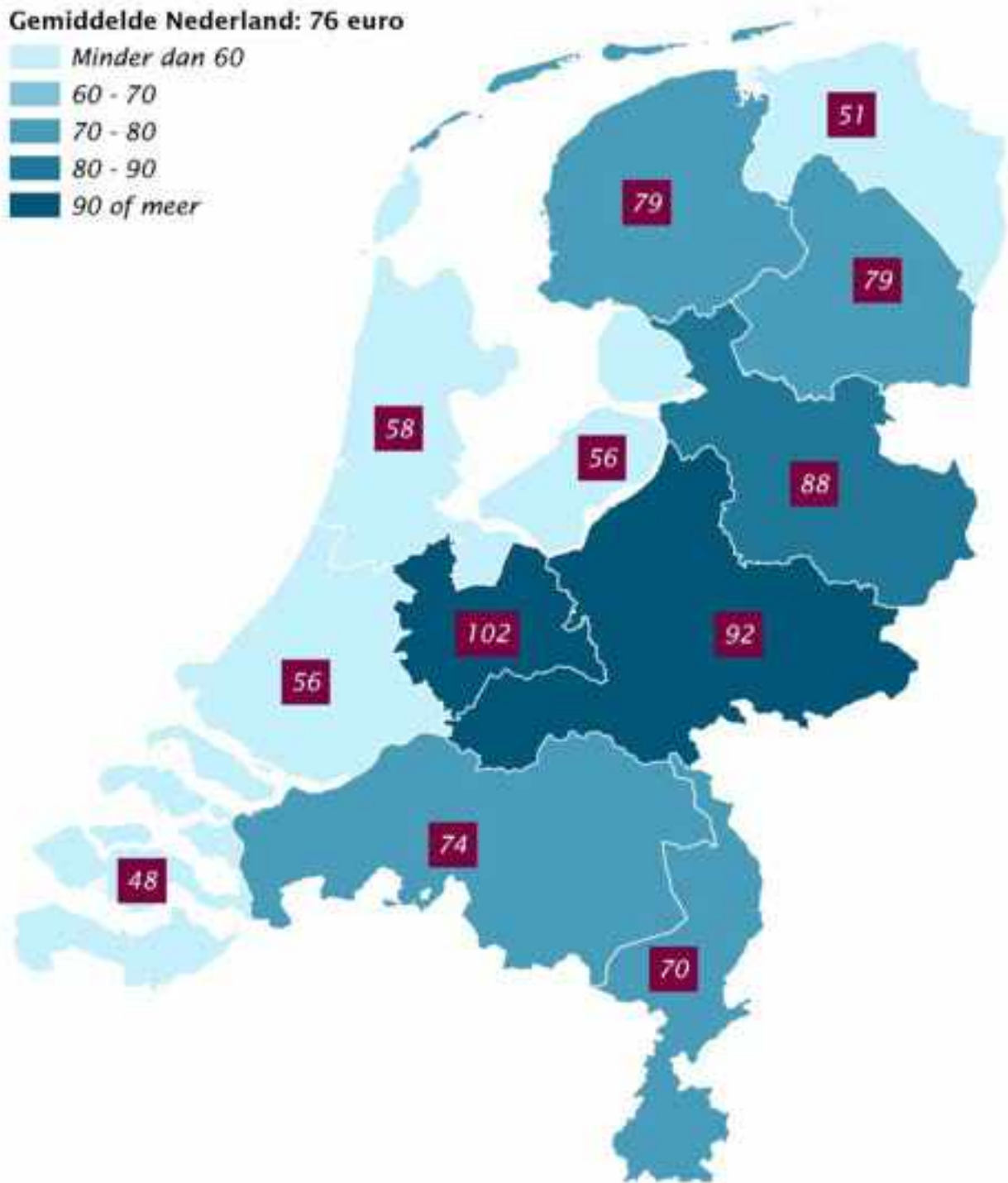
	Senioren (n=467)	Junioren (n=81)	Pupillen (n=58)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	78	96	78
50 tot 65 euro	69	69	51
65 tot 80 euro	78	92	88
80 euro of meer	83	81	68
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	-	-	-
Middel (23.000-25.000)	69	59	-
Hoog (> 25.000)	77	88	74
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	87	121	123
25 tot 30 procent	66	76	58
30 procent of meer	82	77	69
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	123	-	-
60 tot 80 procent NL achtergrond	61	70	42
80 tot 100 procent NL achtergrond	79	93	80
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	75	76	64
60 tot 70 procent	75	-	-
70 procent of meer	-	-	-
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	79	98	85
Hoger dan Nederlands gemiddelde	69	52	45
Gemiddelde contributie 2021/2022	76	87	73

Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.7 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van paardensportverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=467)

Gemiddelde Nederland: 76 euro

- Minder dan 60
- 60 - 70
- 70 - 80
- 80 - 90
- 90 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.8 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor juniores van paardensportverenigingen naar NUTS-1-regio in 2021/2022 (in euro's, n=81)

Gemiddelde Nederland: 87 euro

- Minder dan 80
- 80 - 100
- 100 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.9 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van paardensportverenigingen naar NUTS-1-regio in 2021/2022 (in euro's, n=58)

Gemiddelde Nederland: 73 euro

Minder dan 70

70 - 80

80 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.5 Rugby

Rugby Nederland was met 17.000 leden in 2021 de op 34 na grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bedraagt respectievelijk 232 euro, 157 euro en 119 euro (tabel 2.12).

De gemiddelde contributie van rugbyverenigingen is voor senioren het hoogst in sterk stedelijke gemeenten (250 euro) en in gemeenten tussen de 85.000 en 200.000 inwoners (253 euro).

Tabel 2.12 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van rugbyverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=72)	Junioren (n=74)	Pupillen (n=71)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>			
Krimpregio	-	-	-
Anticipeerregio	233	145	99
Normaal	235	160	125
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	225	169	145
Sterk stedelijk	250	167	119
Matig stedelijk	225	142	111
Weinig stedelijk	239	149	122
Niet stedelijk	160	88	53
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	211	160	143
85.000-200.000	253	167	127
25.000-85.000	229	155	114
Minder dan 25.000	193	96	70
Gemiddelde contributie 2021/2022	232	157	119

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Vergeleken met het seizoen 2017/2018 is de contributie voor senioren, junioren en pupillen in 2021/2022 gemiddeld met 4 euro gestegen (tabel 2.13). Verrekend met de inflatie is de gemiddelde contributie gedaald, namelijk bij senioren met 9 procent, bij junioren met 8 procent en bij pupillen met 7 procent.

Tabel 2.13 Vergelijking gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van rugbyverenigingen in 2017/2018, 2019/2020 en 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde contributie 2021/2022	232	157	119
Gemiddelde contributie 2019/2020	231	155	120
Gemiddelde contributie 2017/2018	228	153	115
Verschil 2021/2022 t.o.v. 2017/2018 met verrekening CPI	- 9%	- 8%	- 7%

Bron: Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie hoger is in gemeenten naarmate het aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond lager is (tabel 2.14). Senioren betalen in gemeenten waar 80 tot 100 procent een Nederlandse achtergrond heeft 221 euro, tegenover 247 euro in gemeenten waar tot 60 procent een Nederlandse achtergrond heeft. Deze relatie betekent niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband.

Tabel 2.14 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van rugbyverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=72)	Junioren (n=74)	Pupillen (n=71)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	223	152	116
50 tot 65 euro	250	170	126
65 tot 80 euro	214	142	106
80 euro of meer	243	165	138
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	-	-	-
Middel (23.000-25.000)	-	-	-
Hoog (> 25.000)	232	156	122
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	234	162	123
25 tot 30 procent	238	159	119
30 procent of meer	224	149	121
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	247	195	158
60 tot 80 procent NL achtergrond	237	163	125
80 tot 100 procent NL achtergrond	221	136	102
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	232	158	119
60 tot 70 procent	234	152	134
70 procent of meer	-	-	-
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	230	149	106
Hoger dan Nederlands gemiddelde	234	164	135
Gemiddelde contributie 2021/2022	232	157	119

Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.10 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van rugbyverenigingen naar NUTS-1-regio in 2021/2022 (in euro's, n=72)

Gemiddelde Nederland: 232 euro

- Minder dan 220
- 220 - 240
- 240 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.11 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor juniores van rugbyverenigingen naar NUTS-1-regio in 2021/2022 (in euro's, n=74)

Gemiddelde Nederland: 157 euro

Minder dan 140

140 - 160

160 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.12 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van rugbyverenigingen naar NUTS-1-regio in 2021/2022 (in euro's, n=71)

Gemiddelde Nederland: 119 euro

- Minder dan 110
- 110 - 120
- 120 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.6 Tennis

De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond was met 602.000 leden in 2021 de op drie na grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bedraagt respectievelijk 145 euro, 80 euro en 59 euro (tabel 2.15).

De gemiddelde contributie van tennisverenigingen is in krimp- of anticipeerregio's (122 euro voor senioren) lager dan in regio's waarin een normale bevolkingsontwikkeling is of wordt verwacht (153 euro voor senioren). Dit beeld is er ook voor junioren en pupillen.

Naarmate de stedelijkheid of het inwoneraantal van de gemeente waarin de vereniging ligt toeneemt, stijgt ook de gemiddelde contributie. Senioren betalen in zeer sterk stedelijke gemeenten gemiddeld 193 euro en in niet-stedelijke gemeenten gemiddeld 120 euro.

Tabel 2.15 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van tennisverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=1.437)	Junioren (n=1.351)	Pupillen (n=1.102)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>			
Krimpregio	122	63	46
Anticipeerregio	122	68	56
Normaal	153	84	62
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	193	110	80
Sterk stedelijk	159	91	61
Matig stedelijk	154	86	60
Weinig stedelijk	129	69	56
Niet stedelijk	120	63	49
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	193	107	75
85.000-200.000	159	91	65
25.000-85.000	138	75	56
Minder dan 25.000	135	72	56
Gemiddelde contributie 2021/2022	145	80	59

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2020/2022, Mulier Instituut. **Bewerking:** Mulier Instituut.

Vergeleken met het seizoen 2015/2016 is de contributie voor senioren in 2021/2022 gemiddeld met 6 euro gestegen en voor junioren met 2 euro (tabel 2.16). Verrekend met de inflatie is de gemiddelde contributie bij senioren met 11 procent afgenomen en bij junioren met 13 procent. De gemiddelde pupillencontributie is met 6 euro afgenomen ten opzichte van 2017/2018 (eerste gemeten seizoen) en dit is een daling van bijna een kwart (24%) met verrekening van de consumentenprijsindex.

Tabel 2.16 Vergelijking gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van tennisverenigingen in 2017/2018, 2019/2020 en 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde contributie 2021/2022	145	80	59
Gemiddelde contributie 2019/2020	143	82	64
Gemiddelde contributie 2017/2018	141	79	65
Gemiddelde contributie 2015/2016	139	78	Niet gemeten
Vershil 2021/2022 t.o.v. eerste gemeten seizoen met verrekening CPI	- 11%	- 13%	- 24%

Bron: Contributiemonitor 2016/2017, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie hoger is in gemeenten naarmate het aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond lager is. Senioren betalen in gemeenten waar 80 tot 100 procent een Nederlandse achtergrond heeft 136 euro, tegenover 213 euro in gemeenten waar tot 60 procent een Nederlandse achtergrond heeft. Daarnaast is de gemiddelde contributie hoger in gemeenten waar het aandeel hoogopgeleiden hoger is dan het Nederlandse gemiddelde. Ook is de gemiddelde contributie hoger in gemeenten waar het gemiddelde jaarinkomen per inwoner hoger is. Deze relaties betekenen niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband (tabel 2.17).

Tabel 2.17 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van tennisverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=1.437)	Junioren (n=1.351)	Pupillen (n=1.102)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	142	77	57
50 tot 65 euro	145	80	59
65 tot 80 euro	146	81	64
80 euro of meer	153	83	59
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	106	59	54
Middel (23.000–25.000)	119	69	55
Hoog (> 25.000)	147	81	60
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	153	85	61
25 tot 30 procent	143	76	57
30 procent of meer	142	79	58
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	213	116	79
60 tot 80 procent NL achtergrond	158	90	64
80 tot 100 procent NL achtergrond	136	73	56
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	143	78	58
60 tot 70 procent	171	97	78
70 procent of meer	–	–	–
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	135	73	56
Hoger dan Nederlands gemiddelde	168	95	67
Gemiddelde contributie 2021/2022	145	80	59

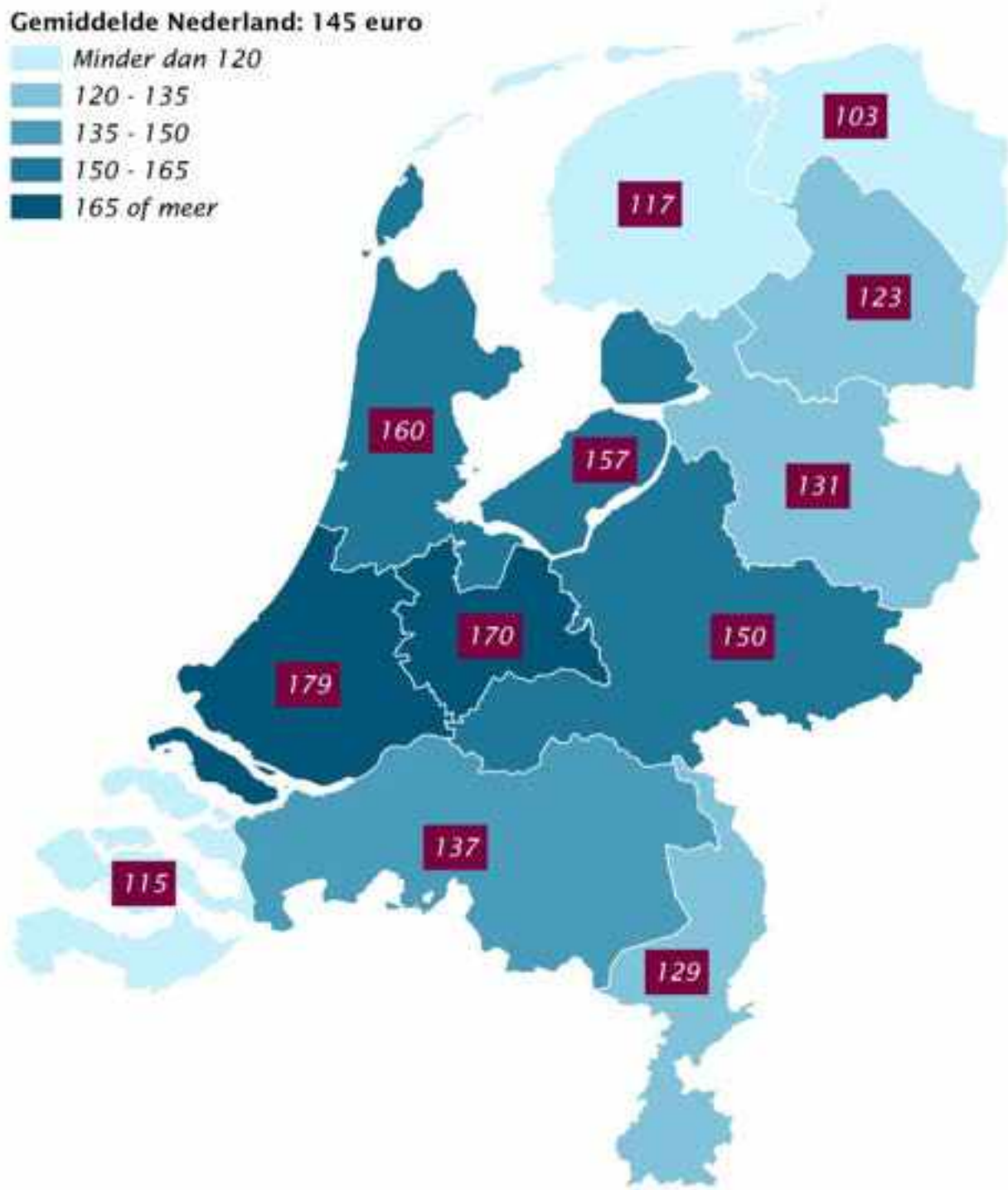
Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.13 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van tennisverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.437)

Gemiddelde Nederland: 145 euro

- Minder dan 120
- 120 - 135
- 135 - 150
- 150 - 165
- 165 of meer

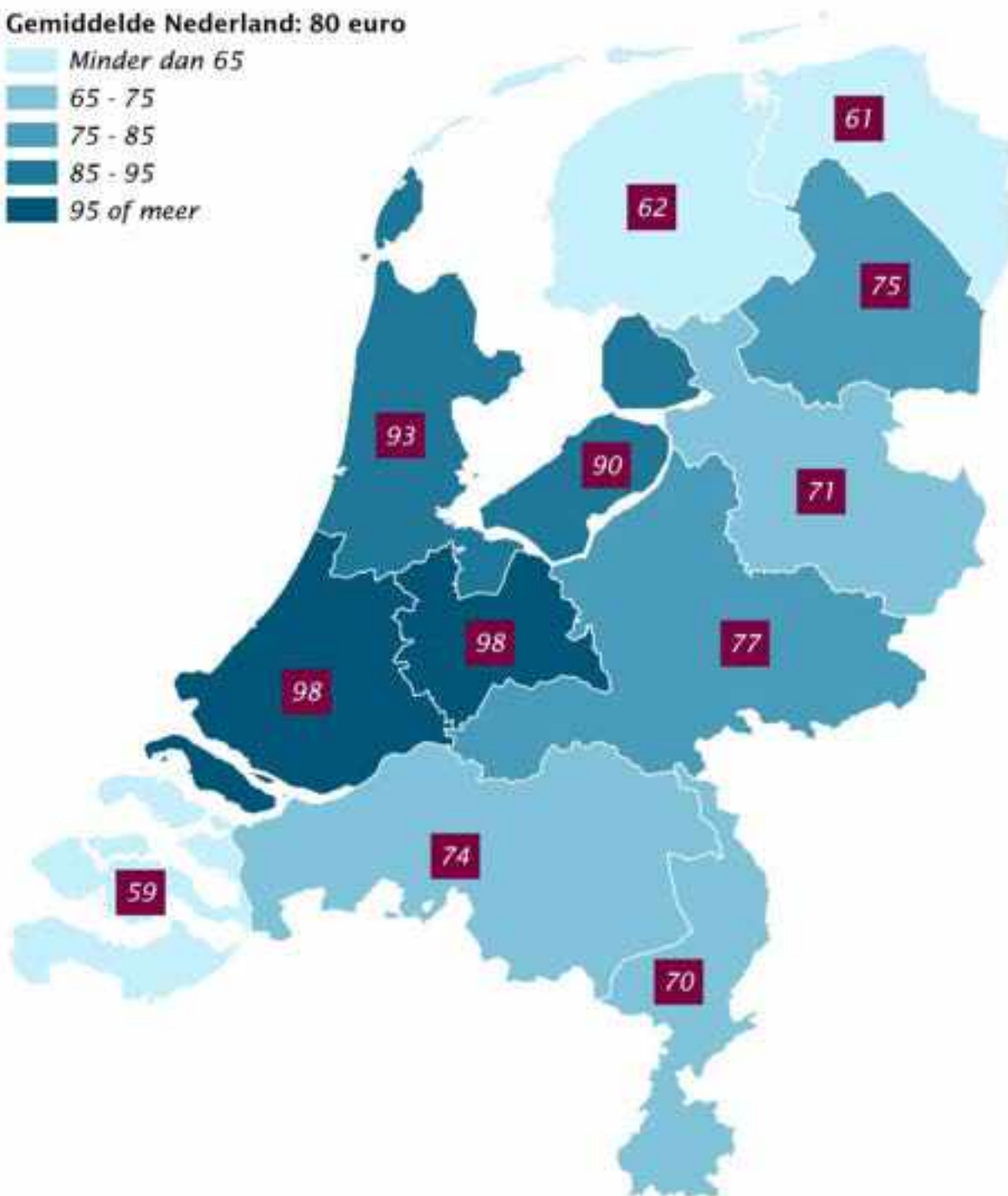

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.14 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor juniores van tennisverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.351)

Gemiddelde Nederland: 80 euro

- Minder dan 65
- 65 - 75
- 75 - 85
- 85 - 95
- 95 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.15 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van tennisverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.102)

Gemiddelde Nederland: 59 euro

■ Minder dan 55

■ 55 - 65

■ 65 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.7 Voetbal

De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond was met 1.160.000 leden in 2021 de grootste sportbond (NOC*NSF, 2021). De gemiddelde contributie voor senioren, junioren en pupillen bedraagt respectievelijk 200 euro, 151 euro en 124 euro (tabel 2.18).

De gemiddelde contributie van voetbalverenigingen is in krimp- of anticipeerregio's (respectievelijk 182 en 173 euro voor senioren) lager dan in regio's waarin een normale bevolkingsontwikkeling is of wordt verwacht (209 euro voor senioren). Dit beeld is er ook voor junioren en pupillen.

Naarmate de stedelijkheid of het inwoneraantal van de gemeente waarin de vereniging ligt toeneemt, stijgt ook de gemiddelde contributie. Senioren betalen in zeer sterk stedelijke gemeenten gemiddeld 240 euro en in niet-stedelijke gemeenten gemiddeld 176 euro.

Tabel 2.18 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van voetbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=1.177)	Junioren (n=1.161)	Pupillen (n=1.154)
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>			
Krimpregio	182	132	111
Anticipeerregio	173	127	107
Normaal	209	160	130
<i>Stedelijkheid</i>			
Zeer sterk stedelijk	240	196	160
Sterk stedelijk	230	183	153
Matig stedelijk	204	154	128
Weinig stedelijk	182	133	107
Niet stedelijk	176	126	102
<i>Inwoneraantal</i>			
200.000 of meer	237	202	166
85.000-200.000	222	170	141
25.000-85.000	195	146	119
Minder dan 25.000	181	134	109
Gemiddelde contributie 2021/2022	200	151	124

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Vergeleken met het seizoen 2016/2017 is de contributie voor senioren in 2021/2022 gemiddeld met 3 euro gestegen en voor junioren met 1 euro (tabel 2.19). Verrekend met de inflatie is de gemiddelde contributie bij senioren met 12 procent afgenomen en bij junioren met 13 procent. De gemiddelde pupillencontributie is met 8 euro gestegen ten opzichte van 2017/2018 (eerste gemeten seizoen). Dit is een daling van 4 procent met verrekening van de consumentenprijsindex.

Tabel 2.19 Vergelijking gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van voetbalverenigingen in 2017/2018, 2019/2020 en 2021/2022 (in euro's en procenten)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde contributie 2021/2022	200	151	124
Gemiddelde contributie 2020/2021	200	149	121
Gemiddelde contributie 2019/2020	199	148	121
Gemiddelde contributie 2018/2019	207	158	129
Gemiddelde contributie 2017/2018	189	141	116
Gemiddelde contributie 2016/2017	197	150	Niet gemeten
Vershil 2021/2022 t.o.v. eerste gemeten seizoen met verrekening CPI	- 12%	- 13%	- 4%

Bron: Contributiemonitor 2016/2017, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2017/2018, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Nadere analyses laten onder meer zien dat de gemiddelde contributie positief correleert met het gemiddelde jaarinkomen per inwoner van de gemeente waar de voetbalvereniging is gevestigd. Hoe hoger het gemiddelde jaarinkomen per inwoner, hoe lager de contributie. Senioren in gemeenten met een hoog gemiddeld jaarinkomen betalen gemiddeld 200 euro contributie per seizoen, tegenover 176 euro voor inwoners van gemeenten met een gemiddeld laag inkomen. Daarnaast is de gemiddelde contributie hoger in gemeenten waar het aandeel hoogopgeleiden hoger is dan het Nederlandse gemiddelde. Verder is de gemiddelde contributie hoger in gemeenten met een lager aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond. Deze relaties betekenen niet dat er sprake is van een oorzakelijk verband (tabel 2.20).

Tabel 2.20 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen van voetbalverenigingen naar gemeentekennmerken in 2021/2022 (in euro's)

	Senioren (n=1.177)	Junioren (n=1.161)	Pupillen (n=1.154)
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>			
Tot 50 euro	197	147	121
50 tot 65 euro	201	156	130
65 tot 80 euro	206	157	128
80 euro of meer	196	145	117
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>			
Laag (< 23.000)	176	131	112
Middel (23.000-25.000)	199	143	113
Hoog (> 25.000)	200	152	125
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>			
0 tot 25 procent	205	161	133
25 tot 30 procent	194	145	121
30 procent of meer	202	149	120
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>			
Tot 60 procent NL achtergrond	254	218	183
60 tot 80 procent NL achtergrond	221	177	148
80 tot 100 procent NL achtergrond	190	140	114
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>			
0 tot 60 procent	198	150	123
60 tot 70 procent	231	183	144
70 procent of meer	-	-	-
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>			
Lager dan Nederlands gemiddelde	191	142	116
Hoger dan Nederlands gemiddelde	226	179	148
Gemiddelde contributie 2021/2022	200	151	124

Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

Kaart 2.16 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren van voetbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.177)

Gemiddelde Nederland: 200 euro

- Minder dan 175
- 175 - 195
- 195 - 215
- 215 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.17 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor juniores van voetbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.161)

Gemiddelde Nederland: 151 euro

- Minder dan 135
- 135 - 150
- 150 - 165
- 165 of meer

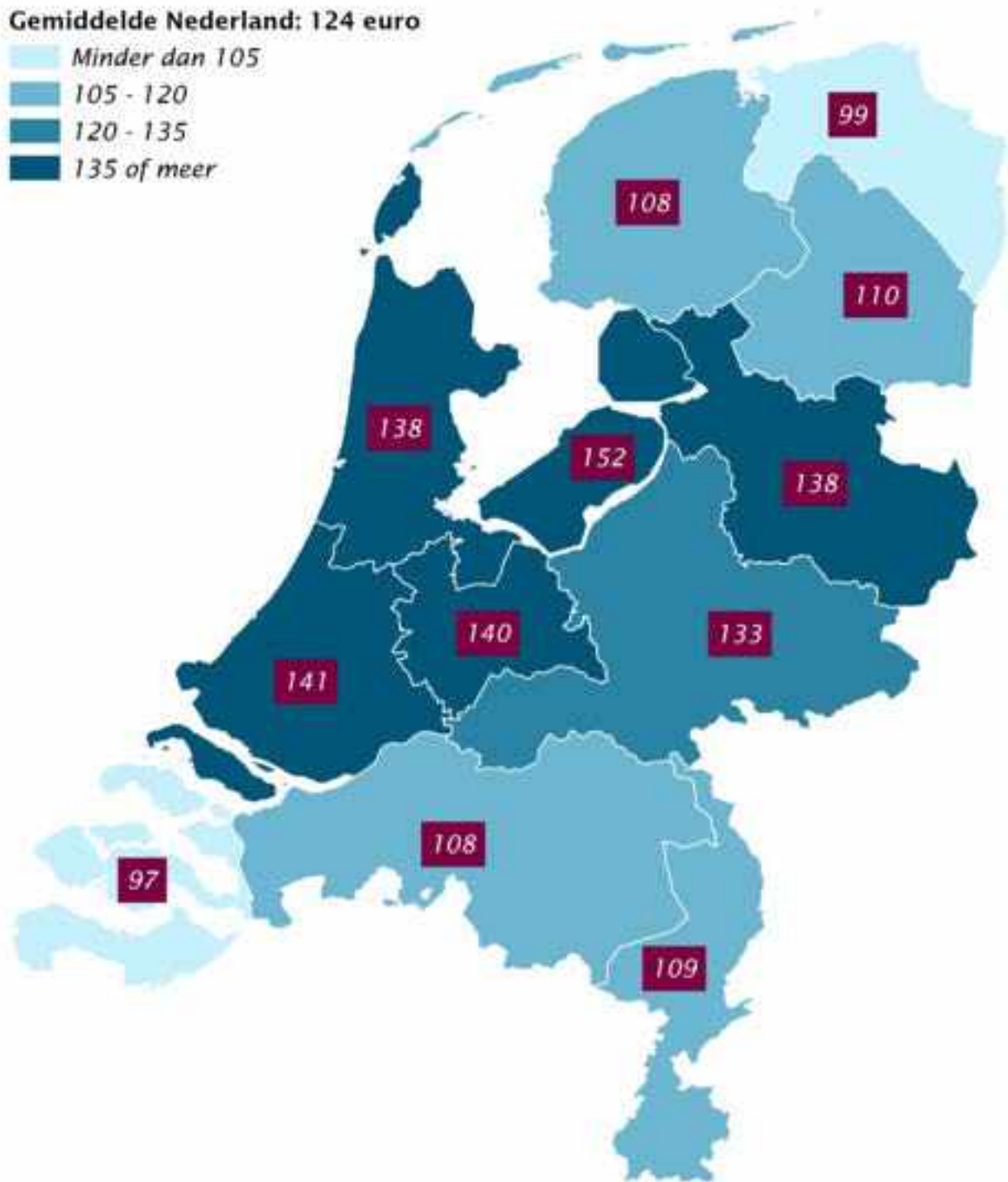

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Kaart 2.18 Gemiddelde jaarlijkse contributie voor pupillen van voetbalverenigingen naar provincie in 2021/2022 (in euro's, n=1.154)

Gemiddelde Nederland: 124 euro

- Minder dan 105
- 105 - 120
- 120 - 135
- 135 of meer

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

2.8 Conclusie

In vergelijking met het seizoen 2017/2018 zijn de gemiddelde contributies van basketbal-, korfbal-, rugby-, tennis- en voetbalverenigingen ongeveer gelijk gebleven of (licht) gestegen. Als de inflatie verrekend wordt, is een ander patroon zichtbaar: de gemiddelde contributies zijn dan (op basketbal voor senioren na: stijging van 1%) gedaald. Bij basketbal gaat het om een stijging van 1 procent tot een daling van 7 procent, bij korfbal om een daling tussen de 2 en 4 procent, bij tennis om een daling tussen de 11 en 24 procent en bij voetbal om een daling tussen de 4 en 13 procent. Vooral de daling van een kwart (24%) bij tennispupillen valt op.

De gemiddelde contributie neemt vaak toe naarmate het inwoneraantal van de gemeente waar de vereniging is gevestigd stijgt, de stedelijkheid toeneemt en het een 'normale' regio is (geen krimp- of anticiperregio). Daarnaast is de contributie vaak hoger in gemeenten met een lager aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond.

3. Bondsafdrachten

In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt wat de bondsafdrachten zijn voor sportbonden die bij NOC*NSF zijn aangesloten.

Sportverenigingen die zijn aangesloten bij een sportbond moeten voor (spelende) leden bondsafdrachten betalen. Dit zijn kosten die bij verenigingen in rekening worden gebracht zodat de sportbond de aangesloten sporters en verenigingen kan bedienen. Als uitgangspunt zijn waar mogelijk de 'kale' bondsafdrachten opgezocht (zonder extra's zoals aparte wedstrijdlicenties). Als er geen 'kale' bondsafdracht is, wordt het bedrag zoals (op de bondswebsite) is vermeld overgenomen (inclusief mogelijke extra's, zoals bij sommige sportbonden de deelname aan bondsactiviteiten (competities), verzekeringen en/of wedstrijdgeden).

De gemiddelde bondsafdracht voor senioren in 2021/2022 bedraagt 32,89 euro. Voor junioren is deze 21,31 euro en voor pupillen 16,57 euro (tabel 3.1). In vergelijking met 2018/2019 is de gemiddelde bondsafdracht voor senioren, verrekend met het CPI, met 5 procent gestegen. Voor junioren gaat het om een stijging van 1 procent en bij de pupillen is de bondsafdracht gemiddeld met 3 procent afgenomen.

Tabel 3.1 Gemiddelde bondsafdracht van alle sportbonden in 2018/2019 t/m 2021/2022 voor senioren, junioren en pupillen en vergelijking met 2018/2019 (in euro's en procenten, exclusief individuele lidmaatschappen, o.b.v. seniorenafdracht)

	Senioren	Junioren	Pupillen
Gemiddelde bondsafdracht alle sportbonden 2021/2022	32,89 (n=54)	21,31 (n=47)	16,57 (n=33)
Gemiddelde bondsafdracht alle sportbonden 2020/2021	31,07 (n=55)	20,27 (n=51)	17,08 (n=44)
Gemiddelde bondsafdracht alle sportbonden 2019/2020	29,07 (n=63)	19,27 (n=58)	15,37 (n=49)
Gemiddelde bondsafdracht alle sportbonden 2018/2019	28,41 (n=62)	19,25 (n=49)	15,52 (n=25)
Vershil 2021/2022 t.o.v. 2018/2019 met verrekening CPI	+ 5%	+1 %	- 3%

Bron: Contributiemonitor 2018/2019, Mulier Instituut/HAN; Contributiemonitor 2019/2020, Mulier Instituut/HAN/Fontys; Contributiemonitor 2020/2021, Mulier Instituut; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

De sportbonden voor oosterse gevechtssporten en klootschieten hanteren voor senioren de laagste bondsafdracht (5 euro), gevolgd door schaatsen (9,10 euro voor senioren). Basketbalverenigingen moeten voor senioren de hoogste bondsafdracht betalen, namelijk 77,87 euro (tabel 3.2). De volledige lijst met bondsafdrachten is in bijlage 6 te vinden.

Tabel 3.2 Top vijf* sportbonden met laagste en hoogste bondsafdrachten in 2021/2022 voor senioren, junioren en pupillen (in euro's, exclusief individuele lidmaatschappen, o.b.v. seniorenafdracht)

	Sport	Senioren	Junioren	Pupillen
Hoogste bondsafdracht per lid	Basketbal	77,87	58,73	39,53
	Rugby	69,00	30,00	19,00
	Honk- & softbal	67,70	29,65	17,65
	Luchtvaart	66,50	33,25	
	Schermen	61,60	30,80	
Laagste bondsafdracht per lid	Hockey	10,00	10,00	10,00
	Darts	10,00		
	Aangepast sporten**	9,90		
	Schaatsen (vanaf 2010 ook skate)	9,10	6,40	6,40
	Klootschieten	5,00	5,00	5,00
	Oosterse gevechtssporten	5,00	5,00	5,00

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

* De bondsafdrachten voor hockey en darts staan op een gedeelde vijfde plek bij de laagste bondsafdracht.

** Hieronder vallen de aangesloten sporten bij Gehandicaptensport Nederland: Boccia, Goalball, Para Ice Hockey, Rolstoelrugby, Blindenvoetbal en Showdown.

Bij sommige sportbonden moeten verenigingen naast bondsafdrachten ook wedstrijdgeden afdragen. Deze wedstrijdgeden zijn voor een team om deel te nemen aan de bondscompetities. Daarnaast verschilt het per sportbond of en hoeveel scheidsrechters ingehuurd moeten worden, hoeveel boetes uitgedeeld worden en wat de hoogte hiervan is (bijvoorbeeld voor niet komen opdagen bij een wedstrijd). Daarnaast hebben verschillende sportbonden plastic pasjes die uitgegeven worden, mogelijk tegen extra kosten.

Opvallend is dat niet alle sportbonden bondsafdrachten voor junioren en pupillen vermelden. Het is mogelijk dat zij geen bondsafdracht hoeven te betalen of dat de afdracht niet leeftijdsgebonden is. Over het algemeen is te zien dat sporten in teamverband (zowel binnen als buiten) en met specifieke accommodaties een hogere bondsafdracht hanteren dan sporten waar geen accommodatie voor nodig is.

4. Conclusie

Kernuitkomsten

Van de seniorleden van basketbal-, korfbal-, paardensport-, rugby-, tennis- en voetbalverenigingen betalen die van basketbalverenigingen de hoogste contributie (gemiddeld 290 euro per jaar), gevolgd door korfbal- en rugbyverenigingen (respectievelijk gemiddeld 237 euro en 232 euro). De gemiddelde contributie voor senioren bij paardensport- (76 euro per jaar) en tennisverenigingen (145 euro per jaar) is relatief laag. Voetbalverenigingen vragen voor senioren gemiddeld 200 euro contributie en zitten in het midden.

In vergelijking met eerdere seizoenen (tussen 2015/2016 en 2017/2018) zijn de gemiddelde contributies van basketbal-, korfbal-, rugby-, tennis- en voetbalverenigingen ongeveer gelijk gebleven of (licht) gestegen. Als de inflatie verrekend wordt, is een ander patroon zichtbaar: de gemiddelde contributies zijn (op basketbal voor senioren na: stijging van 1%) gedaald. Deze dalingen liggen tussen de 2 en 13 procent, met als opvallende daling 24 procent bij tennispupillen. De hoge inflatie in 2022 (6,4% voor januari) heeft ervoor gezorgd dat de dalingen hoger uitvielen, terwijl dit in de contributies nog niet verwerkt zal zijn.

Bij de in kaart gebrachte sporten neemt de gemiddelde contributie vaak toe naarmate het inwoneraantal van de gemeente waar de vereniging is gevestigd stijgt, de stedelijkheid toeneemt en het een normale regio is (geen krimp- of anticiperregio). Daarnaast is de contributie vaak hoger in gemeenten met een lager aandeel inwoners met een Nederlandse achtergrond. Wanneer naar de regio-indeling wordt gekeken, valt op dat de gemiddelde contributie het hoogst is in West-Nederland.

Bondsafdrachten

De gemiddelde bondsafdracht per lid van alle bij NOC*NSF aangesloten sportbonden voor senioren bedraagt 32,89 euro. Voor junioren is deze 21,31 euro en voor pupillen 16,57 euro. Met correctie voor de inflatie blijkt dat de gemiddelde bondsafdracht voor senioren in 2021/2022 ten opzichte van 2018/2019 met 5 procent gestegen is. Voor junioren gaat het om een stijging van gemiddeld 1 procent en voor pupillen gaat het om een daling van gemiddeld 3 procent.

Gevolgen corona

Voor deze monitor zijn data verzameld in de periode dat het coronavirus in Nederland rondwaarde en beleidsmaatregelen in de sport werden doorgevoerd. Voor vijf sporttakken zijn de resultaten van het seizoen 2021/2022 (tijdens corona) vergeleken met de seizoenen tussen 2015/2016 en 2017/2018 (vóór corona): basketbal, korfbal, rugby, tennis en voetbal. De gemiddelde jaarlijkse contributie voor senioren, junioren en pupillen binnen deze vijf sporttakken zijn, verrekend met het CPI, gedaald (zie tabel 2.1).

Het geïsoleerde effect van de maatregelen tegen het coronavirus op de ontwikkeling van de gemiddelde contributies in deze takken van sport is op basis van de verzamelde gegevens voor de korte termijn vast te stellen, maar voor de langere termijn nog onduidelijk. De vergelijking kan gemaakt worden met het scenario zonder het coronavirus. Met aanvullend (kwalitatief) onderzoek kan meer inzicht worden verkregen in de invloed van de coronamaatregelen op de ontwikkeling van de contributies.

Medio 2021 stond de levensvatbaarheid van Nederlandse sportverenigingen nauwelijks onder druk. 4 procent van de sportverenigingen stond op omvallen (Pulles, Van Eldert & Van Kalmthout, 2021). Bovendien beschouwden de meeste sportverenigingen zichzelf in dat jaar als financieel gezond en lijkt de financiële impact van de coronacrisis voor sportverenigingen mee te vallen (Hoeijmakers & Van Kalmthout, 2021a). Voor de toekomst is het beeld genuanceerder. Uit coronapeilingen is gebleken dat veel bestuurders van sportverenigingen zich zorgen maken over de toekomst van de vereniging, met name voor de financiële situatie van de vereniging (Hoeijmakers & Van Kalmthout, 2021b). Verenigingen lijken de consequenties van de coronacrisis het meest te voelen door een daling van het aantal leden en vrijwilligers.

Het is de vraag in welke mate de huidige situatie en de verwachtingen effect gaan sorteren op de hoogte van de contributies. Een van de zaken die hierbij van belang zijn, betreft de stijgende energieprijzen. Bijna zes op de tien sportverenigingen verwachten dat de stijgende energieprijzen gevolgen gaan hebben voor de hoogte van de contributie van de vereniging in 2022 of 2023 (Van Kalmthout, 2022).

Het is ook interessant inzicht te krijgen in de mate waarin incasso's van verenigingscontributies aan hun leden tijdens de coronacrisis door leden zijn teruggevorderd (gestorneerd) en hoe dat aandeel zich verhoudt tot het aandeel in dezelfde periode (in voorgaande jaren) zonder de impact van de coronamaatregelen. Leden van sportverenigingen kunnen incasso's terugvorderen omdat de sportvereniging als gevolg van de overheidsmaatregelen niet toegankelijk was. Deze terugvorderingen kunnen er wel toe leiden dat zij niet meer mogen sporten bij hun vereniging. Anderzijds kunnen leden de bijdrage wel gewoon betalen, bijvoorbeeld als blijk van verbondenheid met de vereniging.

Voor de storneringen zijn data van ClubCollect gebruikt over hockey-, voetbal- en tennisverenigingen.¹ De resultaten leren dat het aandeel terugvorderingen van leden van sportverenigingen in de drie takken van sport in 2021/2022 nauwelijks verschilt van eerdere seizoenen. De grote meerderheid van de leden van sportverenigingen in de drie takken van sport stelt zich klaarblijkelijk financieel coulant op en betaalt - ondanks de coronabeperkingen - de volledige contributie. Zie bijlage 7 voor een grafische schets van de resultaten.

Vervolg

Het Mulier Instituut, de HAN en Fontys zijn voornemens om de contributies van sportverenigingen jaarlijks te blijven monitor. Ook de bondsafdrachten blijven we volgen.

De contributies van sportverenigingen in één tak van sport worden in principe tweejaarlijks gemonitord (zie ook hoofdstuk 1). Dit impliceert dat de contributies van de sportverenigingen in de takken van sport die in de meting over het seizoen 2020/2021 in beeld zijn gebracht (atletiek, golf, handbal, handboogschieten, hockey, schaatsen/skeeleren, tafeltennis, toerfietsen, voetbal en wandelen) bij de volgende meting over het seizoen 2022/2023 opnieuw op een rijtje worden gezet.

¹ De dienstverlening van ClubCollect betreft onder andere het ondersteunen van sportverenigingen (penningmeesters) met hun financiën, waaronder de facturatie en inning van gelden. De beschikbare data lieten het toe om voor drie sporttakken analyses te doen (een steekproef die voldoende groot was). De incasso's betreffen hoofdzakelijk contributies en in mindere mate inschrijfgelden, boetes en trainingen (tennis).

Referenties

CBS Statline (2021). *Kerncijfers wijken en buurten 2021*.

Davids, A., Van der Roest, J., Van der Poel, H., Schoemaker, J., Van Genderen, S., & De Boer, W. (2017). *Contributiemonitor 2016/2017: contributies in de Nederlandse sport*. Mulier Instituut.

Davids, A., Hover, P., De Boer, W., & Schoemaker, J. (2019a). *Contributiemonitor 2017/2018: contributies en toegangsprijzen in de Nederlandse Sport*. Mulier instituut/Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

Davids, A., Hover, P., De Boer, W., & Schoemaker, J. (2019b). *Contributiemonitor 2018/2019: contributies en toegangsprijzen in de Nederlandse sport*. Mulier instituut/Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

Davids, A., Hover, P., De Boer, W., Schoemaker, J., Berfelo, B., Van Bezooijen, B., & Van Rooijen, M. (2020). *Contributiemonitor 2019/2020: contributies en toegangsprijzen in de Nederlandse sport*. Mulier Instituut/Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)/Fontys Economische Hogeschool Tilburg.

Davids, A., & Hover, P. (2021a). *Toegangsprijzimonitor 2020/2021: toegangsprijzen Nederlandse sportaccommodaties*. Mulier instituut.

Davids, A., & Hover, P. (2021b). *Contributiemonitor 2020/2021: contributies Nederlandse sportverenigingen*. Mulier instituut.

GGD'en, CBS, & RIVM (2020). *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. Sport en bewegen in cijfers*. Geraadpleegd op 2 maart 2022, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beweegrichtlijnen>

Hoeijmakers, R., & Van Kalmthout, J. (2021a). Sportverenigingen. In I. Pulles, P. van Eldert, & H. van der Poel (Reds.), *Monitor Sport en corona IV* (pp. 22-36). Mulier Instituut.

Hoeijmakers, R., & Van Kalmthout, J. (2021b). *Vitaliteit sportverenigingen in Nederland: ontwikkeling tussen 2018 en 2021* [Factsheet 2021/14]. Mulier Instituut.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (2019). *Indeling krimp- en anticipeerregio's*. Geraadpleegd op 14 juni 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/07/25/indeling-gemeenten-krimpregios-en-anticipeerregios-per-1-januari-2019>

NOC*NSF (2020). *Op de kaart: Sportlidmaatschappen*. Sport en bewegen in cijfers. Geraadpleegd op 2 maart 2022, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/sportlidmaatschappen>

NOC*NSF (2021). *Zo sport Nederland: Belangrijkste trends en ontwikkelingen in sportdeelname 2021*.

Pulles, I., Van Eldert, P., & Van der Poel, H. (Reds.) (2021). *Monitor Sport en corona IV*. Mulier Instituut.

Pulles, I., Van Eldert, P., & Van Kalmthout, J. (2021). *Toekomstperspectief in tijden van corona: een vergelijking van sportverenigingen, sportbonden en sportondernemers* [Factsheet 2021/22]. Mulier Instituut.

Van Kalmthout, J. (2022). *Energielasten ondernemende sportaanbieders en sportverenigingen*. Mulier Instituut.

Bijlage 1 Steekproefomvang sportverenigingen

Tabel b1.1 Steekproefomvang per sporttak naar provincie en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in aantallen)

	Basketbal			Korfbal			Paardensport	Tennis				Voethal		
	S.	J.	P.	S.	J.	P.		S.	S.	J.	P.	S.	J.	P.
Drenthe	5	4	4	15	15	15	33	46	45	35	52	51	49	
Flevoland	5	5	5	5	5	5	6	18	18	16	13	13	13	
Friesland	10	10	10	36	36	36	29	86	80	69	103	103	103	
Gelderland	28	28	27	48	46	46	91	185	177	149	182	179	178	
Groningen	14	12	11	13	11	11	22	59	56	45	58	57	56	
Limburg	14	13	11	13	13	13	28	129	116	88	109	110	106	
Noord-Brabant	37	37	36	49	47	46	68	248	228	182	169	169	168	
Noord-Holland	37	34	34	37	37	37	38	197	185	152	133	130	131	
Overijssel	16	15	14	23	23	23	47	100	92	70	103	104	103	
Utrecht	16	16	15	30	30	30	36	107	102	87	65	58	59	
Zeeland	8	7	6	14	14	14	10	62	62	44	42	41	41	
Zuid-Holland	34	33	33	72	70	70	54	200	190	165	148	146	147	
Totaal	226	216	208	355	347	346	467	1.437	1.351	1.102	1.177	1.161	1.154	

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

S.–senioren, J.–juniores, P.–pupillen.

Tabel b1.2 Steekproefomvang per sporttak naar NUTS-1-regio en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in aantallen)

	Paardensport		Rugby		
	J.	P.	S.	J.	P.
Noord-Nederland (NL1)	17	11	10	8	8
Oost-Nederland (NL2)	17	16	16	14	14
West-Nederland (NL3)	28	20	46	36	38
Zuid-Nederland (NL4)	18	11	16	12	12
Totaal	81	58	72	74	71

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. S.–senioren, J.–junioren, P.–pupillen.

Toelichting: omdat het aantal sportverenigingen per provincie te weinig waarnemingen opleverde, is voor de NUTS-1-regio-indeling gekozen.

Bijlage 2 Contributies per sporttak naar provincie

Tabel b2.1 Gemiddelde jaarlijkse contributie per sporttak naar provincie en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in euro's)

	Basketbal			Korfbal			Paardensport			Tennis				Voethal		
	S.	J.	P.	S.	J.	P.	S.	S.	J.	P.	S.	J.	P.			
Drenthe	333	290	161	227	167	128	79	123	75	60	182	135	110			
Flevoland	356	318	270	305	252	199	56	157	90	57	215	186	152			
Friesland	298	257	197	213	152	105	79	117	62	48	183	132	108			
Gelderland	289	252	183	249	200	149	92	150	77	58	213	162	133			
Groningen	294	279	168	206	148	107	51	103	61	47	175	123	99			
Limburg	263	220	173	184	148	107	70	129	70	50	165	126	109			
Noord-Brabant	284	229	168	194	155	120	74	137	74	52	176	132	108			
Noord-Holland	280	248	196	237	180	129	58	160	93	71	218	175	138			
Overijssel	264	230	169	252	195	135	88	131	71	56	231	168	138			
Utrecht	319	277	230	281	217	155	102	170	98	70	218	170	140			
Zeeland	247	180	137	198	147	112	48	115	59	48	166	119	97			
Zuid-Holland	309	274	189	264	213	160	56	179	98	70	224	174	141			
Totaal	290	251	186	237	184	136	76	145	80	59	200	151	124			

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

S.–senioren, J.–junioren, P.–pupillen.

Tabel b2.2 Gemiddelde jaarlijkse contributie per sporttak naar NUTS-1-regio en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in aantallen)

	Paardensport		Rugby		
	J.	P.	S.	J.	P.
Noord-Nederland (NL1)	62	62	199	120	70
Oost-Nederland (NL2)	133	95	236	160	111
West-Nederland (NL3)	71	58	244	168	136
Zuid-Nederland (NL4)	88	79	212	140	112
Totaal	87	73	232	157	119

Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

S.–senioren, J.–junioren, P.–pupillen.

Toelichting: omdat het aantal sportverenigingen per provincie te weinig waarnemingen opleverde, is voor de NUTS-1-regio-indeling gekozen.

Bijlage 3 Steekproefomvang sportverenigingen naar gemeentekennmerken

Tabel b3.1 Steekproefomvang sportverenigingen per sporttak naar gemeentekennmerken en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in aantallen)

	Basketbal			Korfbal			Paardensport			Rugby			Tennis			Voethal		
	S.	J.	P.	S.	J.	P.	S.	J.*	P.*	S.*	J.*	P.*	S.	J.	P.	S.	J.	P.
<i>Krimp- en anticipeerregio</i>																		
Krimpregio	24	23	21	28	27	27	49	3	3	3	3	3	149	139	115	171	167	163
Anticipeerregio	2	2	2	42	42	42	59	13	9	8	8	8	196	184	141	167	166	165
Normaal	21	20	18	285	278	277	354	64	46	59	61	58	1.092	1.028	846	839	828	826
<i>Stedelijkheid</i>																		
Zeer sterk stedelijk	60	59	55	58	52	52	21	6	4	20	21	18	158	146	124	101	98	99
Sterk stedelijk	13	13	12	88	87	87	75	13	10	27	27	27	311	291	248	256	250	246
Matig stedelijk	3	3	3	65	65	64	88	14	10	13	14	14	245	231	196	176	177	178
Weinig stedelijk	68	65	65	103	102	102	192	31	23	5	5	5	478	452	354	410	407	406
Niet stedelijk	47	47	45	40	40	40	84	16	11	4	4	4	237	223	172	226	221	217
<i>Inwoneraantal</i>																		
200.000 of meer	23	17	16	35	30	30	15	6	4	12	11	9	107	99	84	60	57	58
85.000–200.000	40	38	36	68	66	66	63	9	12	23	24	23	257	238	209	213	214	212
25.000–85.000	127	125	122	198	197	196	282	48	29	31	33	33	777	734	586	677	665	660
Minder dan 25.000	34	34	32	54	54	54	102	17	13	4	4	4	296	280	223	227	225	224
Totaal	226	216	208	355	347	346	467	81	58	72	74	71	1.437	1.351	1.102	1.177	1.161	1.154

Bron: CBS Statline, 2021; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

S.–senioren, J.–juniores, P.–pupillen.

* In de paragrafen over deze sporttakken zijn de kaarten uitgesplitst naar NUTS-1-regio vanwege een laag aantal waarnemingen.

Vervolg tabel b3.1 Steekproefomvang sportverenigingen per sporttak naar gemeentekennmerken en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in aantallen)

	Basketbal			Korfbal			Paardensport			Rugby			Tennis			Voetbal		
	S.	J.	P.	S.	J.	P.	S.	J.*	P.*	S.*	J.*	P.*	S.	J.	P.	S.	J.	P.
<i>Gemeentelijke sportuitgaven per inwoner</i>																		
Tot 50 euro	46	46	46	80	79	79	123	22	16	9	9	8	343	320	259	282	275	275
50 tot 65 euro	57	54	53	109	109	109	119	14	14	17	19	19	392	367	307	324	316	313
65 tot 80 euro	65	59	56	95	89	88	113	24	18	24	24	23	358	341	267	288	290	287
80 euro of meer	51	50	46	61	60	60	89	20	10	18	18	17	296	277	224	240	237	236
<i>Gemiddeld jaarinkomen per inwoner</i>																		
Laag (< 23.000)	0	0	0	6	6	6	3	0	0	0	0	0	9	7	4	11	11	11
Middel (23.000–25.000)	13	12	11	26	26	26	30	4	2	3	3	3	69	66	56	88	88	87
Hoog (> 25.000)	210	201	194	322	314	313	427	76	56	66	68	65	1.351	1.270	1.034	1.070	1.054	1.048
<i>Aandeel sportverenigingslidmaatschap inwoners</i>																		
0 tot 25 procent	89	80	78	131	124	124	95	19	11	36	36	34	455	426	348	358	356	353
25 tot 30 procent	72	72	71	108	107	107	158	27	26	17	18	18	476	448	359	437	428	426
30 procent of meer	39	38	38	73	73	73	140	23	14	10	11	11	341	318	263	247	245	245
<i>Migratieachtergrond inwoners</i>																		
Tot 60 procent NL achtergrond	15	11	11	28	27	27	8	3	3	9	8	8	73	69	59	38	37	38
60 tot 80 procent NL achtergrond	73	68	65	89	83	83	71	11	6	32	35	32	344	318	260	263	256	252
80 tot 100 procent NL achtergrond	127	126	121	226	225	224	371	63	46	26	26	26	966	913	740	825	818	814
<i>Beweegrichtlijn (% inwoners dat voldoet)</i>																		
0 tot 60 procent	201	191	184	319	311	310	419	75	55	59	60	58	1.301	1.222	991	1.077	1.069	1.061
60 tot 70 procent	7	7	6	8	8	8	9	0	0	4	5	4	38	35	30	32	29	29
70 procent of meer	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	3	3	3
<i>Aandeel hoogopgeleiden</i>																		
Lager dan Nederlands gemiddelde	147	142	137	240	238	237	350	59	41	33	33	33	977	920	741	879	872	865
Hoger dan Nederlands gemiddelde	76	71	68	114	108	108	110	21	17	36	38	35	452	423	353	290	281	281
Totaal	226	216	208	355	347	346	467	81	58	72	74	71	1.437	1.351	1.102	1.177	1.161	1.154

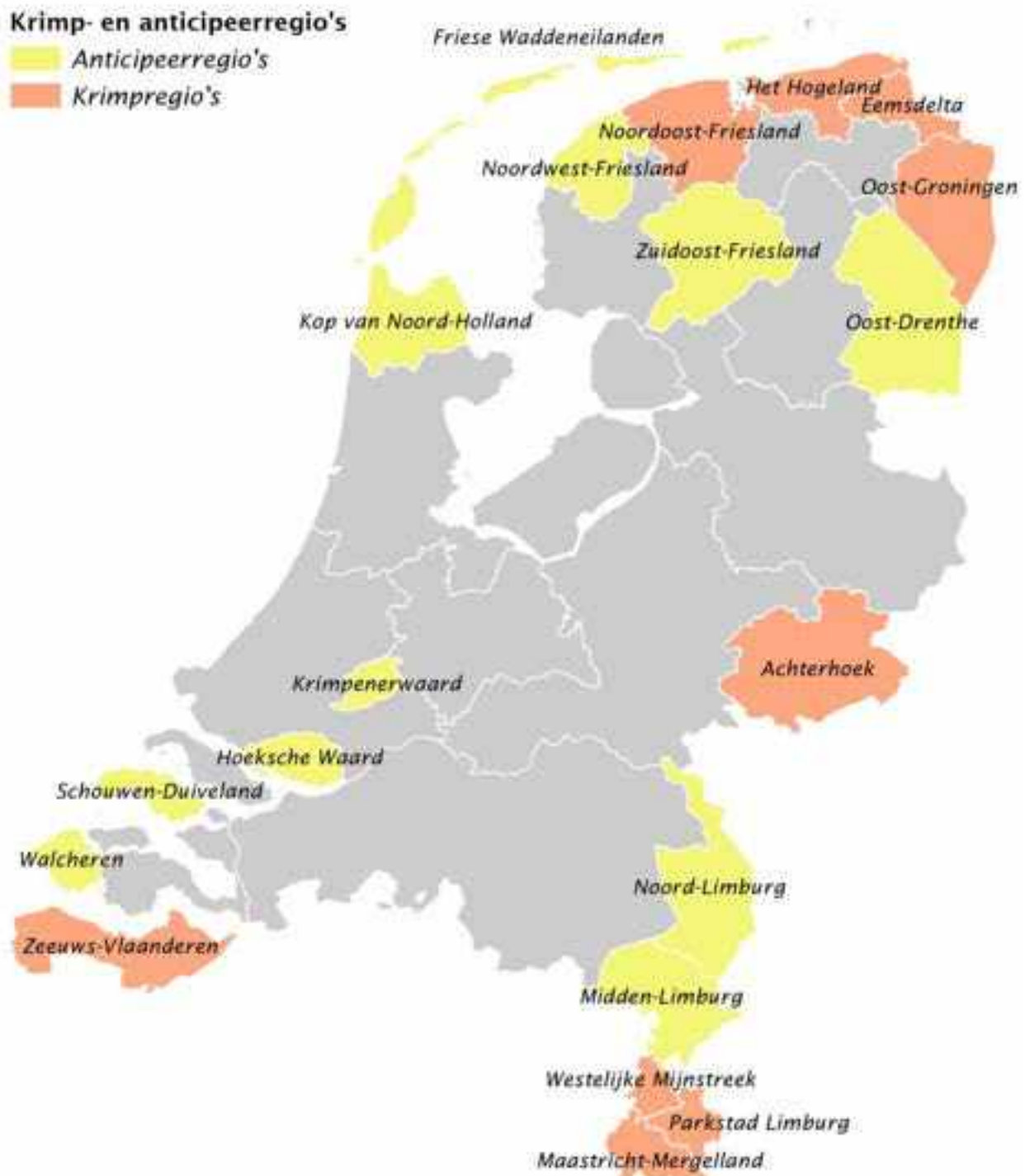
Bron: CBS Statline, 2021; NOC*NSF, 2020; GGD'en, CBS en RIVM, 2020; Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut. Bewerking: Mulier Instituut.

S.–senioren, J.–junioren, P.–pupillen.

* In de paragrafen over deze sporttakken zijn de kaarten uitgesplitst naar NUTS-1-regio vanwege een laag aantal waarnemingen.

Bijlage 4 Krimp- en anticipeergebieden

Kaart b4.1 Krimp- en anticipeergebieden in Nederland

Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2019.
Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Bijlage 5 NUTS-1-regio's

Kaart b5.1 NUTS-1-regio's in Nederland

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

Bijlage 6 Bondsafdrachten

Tabel b6.1 Bondsafdrachten sportbonden in 2021/2022 voor senioren, junioren en pupillen (in euro's)

Sport	Senioren	Junioren	Pupillen	Toelichting
Aangepast sporten	9,90			Gehandicaptensport Nederland
Aikido	35,00	15,00	15,00	
American football**				
Atletiek	18,55	17,15	16,25	
Badminton	14,90	14,90	14,90	
Basketbal	77,87	58,73	39,53	
Bergbeklimmen	52,50	18,00	18,00	
Beugelen**				
Biljarten	28,00	10,00	10,00	Verskillende contributies per competitie (volwassenen), hierbij uitgegaan van carambole-avondcompetitie.
Bob en slee**				
Boksen*	20,00			
Bowling	41,40	31,00		
Bowls**				
Bridge	28,00	15,00	9,00	
Cricket**				
Curling**				
Dammen	37,50	26,50	16,50	
Dansen	25,00			
Darts	10,00			
Drakenboot**				
Floorball/Unihockey	25,00	15,00	15,00	
Frisbee	15,00	10,00	10,00	
Go	39,00	15,00		
Golf	28,50	13,50		
Gymnastiek	29,40	23,80	23,80	
Handbal	20,00	16,00	11,00	
Handboogschieten	59,00	29,50		
Hippische sport	26,25			
Hockey	10,00	10,00	10,00	Per juni 2021 hanteert de hockeybond een nieuw contributiemodel, dat bestaat uit individuele contributie (hier opgenomen), teamcontributie en verenigingsgebonden contributie o.b.v. het ledenaantal.
Honk- & softbal	67,70	29,65	17,65	
IJshockey**				
Jeu de boules	23,25	11,65		
Judo	57,55	40,85	31,85	
Kaatsen**				
Karate	42,50	32,00	16,00	
Kegelen**				

Bron: bondswbsites, 2021/2022.

* Individuele lidmaatschappen (direct bij sportbond).

** Geen afdracht bekend.

Vervolg tabel b6.1 Bondsafdrachten sportbonden in 2021/2022 voor senioren, junioren en pupillen (in euro's)

Sport	Senioren	Junioren	Pupillen	Toelichting
Klootschieten	5,00	5,00	5,00	
Kolven	20,00			
Korfbal	36,60	29,28	18,32	
Krachtsport	60,00			Dit is de wedstrijdlijd-contributie voor volwassenen.
Lacrosse	17,50	17,50	17,50	
Luchtvaart	66,50	33,25		
Midgetgolf	50,00	20,00	20,00	
Motorrijden*	195,00			Contributie is €195 per vereniging.
Onderwatersport	52,40	22,30	22,30	
Onsterse gevechtssporten	5,00	5,00	5,00	De lidorganisaties van de bond zijn onderverdeeld in secties: de contributie per natuurlijke persoon is 5 euro; secties kunnen zelf aan hun leden een hogere contributie vragen.
Reddingsbrigades**				
Roeien	39,86	22,39		
Rugby	69,00	30,00	19,00	
Schaak	49,80	24,92	24,92	
Schaatsen (vanaf 2010 ook skaten)	9,10	6,40	6,40	
Schermen	61,60	30,80		
Schieten	42,50	17,00	17,00	
Sjoelen**				
Skaten**				
Skien*	37,50	18,75	18,75	
Squash	37,50	17,50	17,50	
Surfen*	35,00			
Survivalrun	20,00			
Taekwondo	42,50	37,50	31,50	
Tafeltennis	20,00	20,00		
Tennis	18,52	18,52	18,52	
Toerfietsen	37,54	37,54		
Touwtrekken	60,00	45,00		
Triatlon	41,75	29,75		
Vissen*	15,00	15,00	4,50	
Voethal	11,42	9,17	8,59	
Volleybal	15,00	15,00	15,00	
Wandelen	18,00	18,00		
Waterski**				
Watersport	21,70	10,85		
Wielrennen	12,00	12,00	12,00	
Zwemmen	13,70	13,70	13,70	

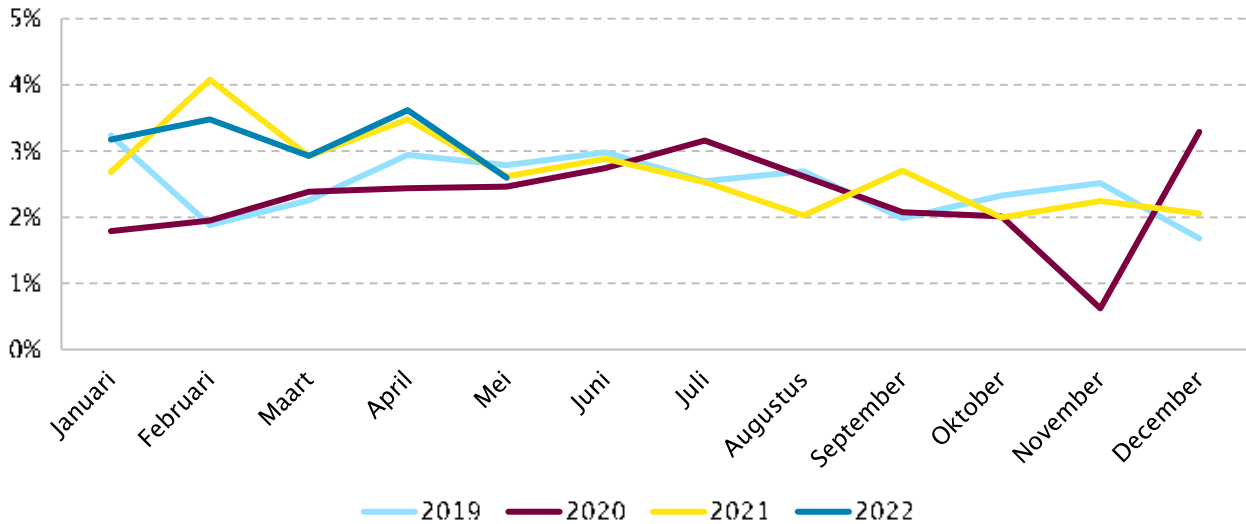
Bron: bondswbsites, 2021/2022.

* Individuele lidmaatschappen (direct bij sportbond).

** Geen afdracht bekend.

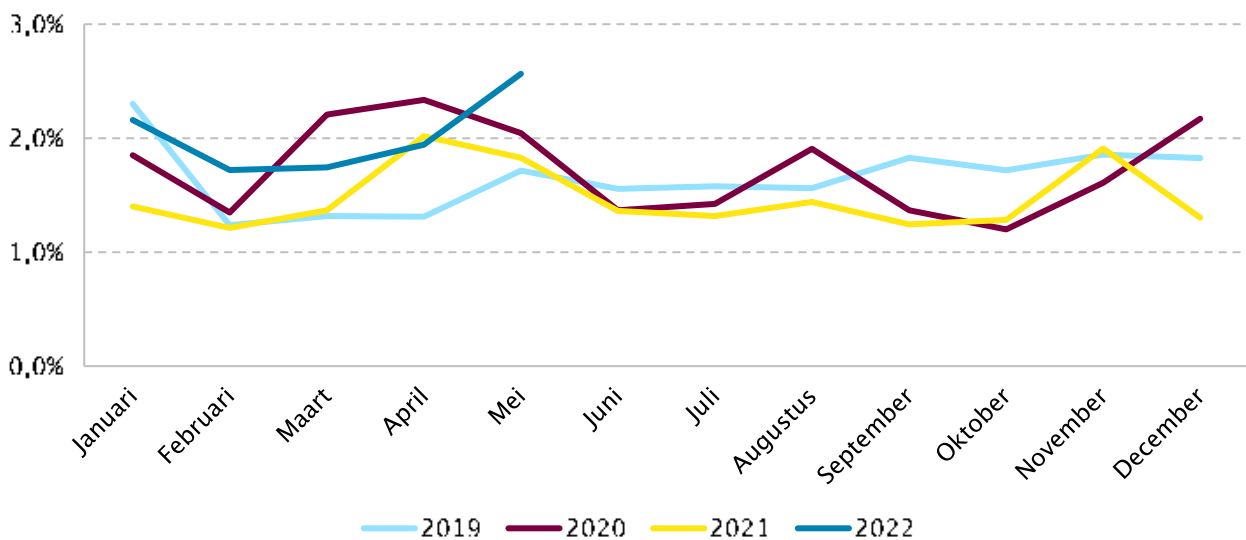
Bijlage 7 Storneringen

Figuur b7.1 Terugvorderingen (storneringen) ten opzichte van incasso's bij hockeyverenigingen in 2019, 2020, 2021 en 2022 (in procenten, n=58 verenigingen per mei 2022)

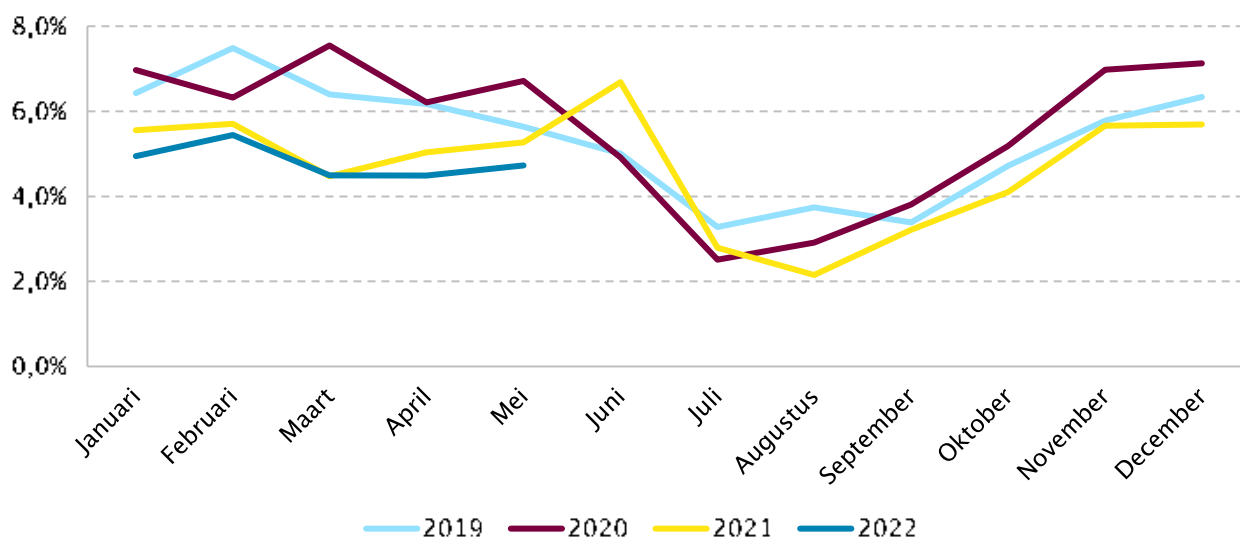
Bron: ClubCollect, 2019-2022 (geüpdateerd op 21 mei 2022). Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur b7.2 Terugvorderingen (storneringen) ten opzichte van incasso's bij tennisverenigingen in 2019, 2020, 2021 en 2022 (in procenten, n=475 verenigingen per mei 2021)

Bron: ClubCollect, 2019-2022 (geüpdateerd op 21 mei 2022). Bewerking: Mulier Instituut.

Figuur b7.3 Terugvorderingen (storneringen) ten opzichte van incasso's bij voetbalverenigingen in 2019, 2020, 2021 en 2022 (in procenten, n=412 verenigingen per mei 2022)

Bron: ClubCollect, 2019–2022 (geüpdatet op 21 mei 2022). Bewerking: Mulier Instituut.

mulier instituut

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Mulier Instituut | Sportonderzoek voor beleid en samenleving
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl

Fontys

ECONOMISCHE
HOOGESCHOOL
TILBURG